

CONTRA

nr 3 1985 årg 11 9:-

**Terroristinternationalen
Partiledarna om Vietnam
Skatterevolten**

**OBEROENDE BORGERLIG
TIDSKRIFT**

CONTRA

oberoende borgerlig tidskrift
utges sex gånger per år
ISSN 0347-6472

Ansvarig utgivare

Christer Arkefors
Ställföreträdare: Benny Rung

Adress

Box 6082, 102 32 Stockholm.
Telefon 08-54 95 52 (säkrast månd-fred kl
9-12). Även 08-751 56 26.

Prenumeration

49 kronor per år. Inbetalas på postgiro 85 95
89-4 eller bankgiro 261-2638.

Finland: 40 mark per år. Finländskt postgiro
1125 82-9.

Norge: 49 norska kronor per år. Norskt post-
giro 1 99 82 77.

Danmark: 59 danska kronor per år. Danskt
postgiro 1 69 06 98.

Medarbetare

Ordförande: Göta Mölinär

Expedition: Filip Lundberg

Redaktion: Claes Almgren, Christer Arke-
fors, Anders Fjällström, Carl G. Holm och
Benny Rung.

Övriga medarbetare: Arne Andersson, Dennis
Brinkeback, Bertil Lindblom, Arne Sundström,
Roger Söderqvist, Rune Westin, Monica
Wiegert och Astrid Wikmark samt Allan C.
Brownfeldt, Washington och Joachim Bamrud,
Oslo.

Länskontakter

Blekinge: Magnus Bergstrand 0455-114 45

Gotland: Aif Norbäck 0498-102 06

Gästrik: Grethe Blomgren 026-27 31 23

Göteborgs o Bohus: Eric Bergh 031-48 34 30

D:o Arne Andersson 031-55 43 14

Halland: Lennart Flink 035-11 12 07

Halland: Helena Norrgren 035-502 00

Jämtland: Lennart Sundstam 0642-100 49

Jönköping: Carl G. Löverhult 0380-159 90

Kalmar: Bertil Lindblom 0480-862 38

Kopparberg: Fredrik Calles 023-295 93

Kristianstad: Per Mjörneberg 042-519 33

Kronoberg: Bengt Sjöberg 0372-147 21

Malmöhus: Mats Gunnarsson 0418-229 43

Malmöhus: Dietmar Kröhnert 040-97 33 51

Norrboten: Elisabete Olsson-Fjällström
0970-141 54

Skaraborg: Frank Wurm 0800-335 44

Stockholm: Rune Andersson 08-758 17 47

Södermanland: Tibor Somogyi 0152-152 62

Uppsala: Maurizio del Bianco 018-46 16 97

Värmland: Jan Collander 0570-660 86

Västerbotten: Hans G. Olsson 0910-358 12

Västernorrland: Herbert Forsström 060-93022

Västernorrland: Stanley Skoglund 060-129694

Västmanland: Ingvar Lundquist 021-330486

Älvsborg: Se Skaraborg

Örebro: Kari-Edvard Heikvist 0581-132 22

Östergötland: Se Södermanland

Danmark: Peter Hartwig 01-10 88 72

Finland: Roger Wessman 915-14 97 06

Finland: Leo Mellier 90-563 34 53

Norge: Joachim Bamrud 02-56 21 56

Ej signerat material har sammanställts av re-
daktionen. Copyright Stiftelsen Contra. Efter-
tryck endast efter överenskommelse.

Presslagd 1985-04-09

Vänersborgs Offset AB, Vänersborg 1985

CONTRA -NYTT

Lätta skattebördan!

Denna gång kan vi erbjuda en helt ny produkt, ett kuvert med motiv som ansluter till förra numrets omslag (eller sidan 5 i detta nummer). Kuverten är i format E65 (en tredjedels A4, dvs det vanligaste formatet för kuvert). En bunt med 10 kuvert med bild och texten "Lätta bördan" kostar 12:-. Ett annorlunda sätt att förpacka sin korrespondens. Inte minst värdefullt att använda i samband med korrespondens med olika myndigheter, och alldeles särskilt naturligtvis skattemyndigheterna.

TV-kassett om skatterna

Bo Holmström och Ann Lindgren har tillsammans gjort en videokassett om det svenska skattesystemet. Vi kan låna ut den mot enbart porto- och expeditionskostnad (20:-). Vi lovar att det är ett program som aldrig skulle ha kunnat sändas i Sveriges Television!

Hagen till Sverige!

Carl I. Hagen, stortingsledamot och ordförande i Fremskrittspartiet, har lovat att komma och tala på ett möte som Contra arrangerar i Vasa gymnasium i Stockholm den 21 maj klockan 19.00.

Norge har stortingsval till hösten och Fremskrittspartiet har goda utsikter att öka på sina fyra ledamöter i tinget. Partiet har framförallt profilerat sig som ett lågskatteparti och ett parti som kräver marknadsekonomiska lösningar istället för regleringar. Carl I. Hagen är en lysande talare och debattör och vi kan lova alla Contra-vänner en mycket intressant afton!

För östgötar och västgötar!

Vi behöver nya länsombud i Östergötlands och Älvsborgs län. Känner Du Dig manad av dessa hedersuppdrag ber vi Dig att höra av Dig till redaktionen. Uppgifterna är inte betungande, men det är upp till ombudet att göra så mycket som han/hon vill av uppdraget.

Contra behöver hjälp

Contra behöver fler frivilliga medarbetare! Contras verksamhet bygger på ett stort antal frivilliga medarbetare som hjälper till med olika praktiska göromål. Särskilt i samband med utskicken av tidningen, varannan månad, behövs mycket hjälp. Flertalet uppgifter är sådana att Du behöver bo i Stockholms-området för att kunna hjälpa till. Hör av Dig till redaktionen!

Våra källor

Afghanistan-Nytt utges av Svenska Afghanistankommittén. Tidskriften ger en hel del fördjupad information om utvecklingen i Afghanistan. När svenska journalister besöker Afghanistan brukar deras reportage dyka upp i Afghanistan-Nytt, även om de egentligen är utsända av Blomstermåla-Posten. Det kan förtjäna att påpekas att en hel del av Svenska Afghanistan-kommitténs ledande medlemmar har ett förflutet i Kina-kommunistiska SKP. Men det hindrar inte att det finns mycket intressant att hämta för Afghanistan-intresserade. Tidningen är i A4-format och utkommer cirka sex gånger per år. Prenumerationsavgiften är 50:-. Adress: Tavastgatan 43, 117 24 Stockholm.

Moskva och terrorist-internationalen

NY CONTRABOK

Den internationella terrorismen har återigen börjat uppmärksammas på tidningarnas förstasidor. Terroristdåden runt om i världen ökar. Efter en avmattning 1981 och 1982 har 1983 och 1984 blivit blodsbesudlade år i terrorismens dystra historia.

1984 genomfördes självmordsattacken mot USA:s ambassad i Beirut, ett mordförsök mot Margaret Thatcher och ett mord på Indira Gandhi. För att bara nämna några av de mest spektakulära dåden.

Oro väcker också pånyttfödelsen för Baader-Meinhof-ligan i Västtyskland och dess koppling till en nybildad fransk terroristgrupp, Action Directe.

Påveattentatet

Finns det ett genomgående mönster i terrorism, finns det ledtrådar som pekar i en viss riktning när det gäller ansvaret för terrordåden? Ja, så är fallet. Det framgår av själva titeln på Bertil Häggmans nya Contrabok *Moskva och terroristinternationalen*. Häggman, som nu skrivit sin andra bok om den internationella terrorismen, granskar noggrant terrorismens internationella kontaktnät.

Spindel i det nätet är PLO. Och därifrån kan trådarna dras vidare till Moskva.

Men det går andra trådar från Moskva, som inte passerar Mellersta östern. Den italienske undersökningsdomaren Hilario Martella beslöt 1984 att väcka åtal mot tre bulgarer och fem turkar för deras roll i mordförsöket mot påven Johannes Paulus II 1981. Martella menar att de åtalade deltagit i en komplot för att mörda påven. Mehmet Ali Agca avlossade de två första skotten. En annan turk, Oral Celik, avlossade ett tredje skott. Varken vapnet eller patronen har påträffats. Men påvens finger skadades av den tredje kulan.

Bulgaren Sergej Antonov väntade med bil utanför Peters-platsen för att hjälpa Agca och Celik att fly. I folkmassan på Peters-platsen fanns också Bulgariens ambassadör Todor Ivazov och en tredje bulgar, major Zhely Vassilev, assistent till militärattachén på bulgariska ambassaden. Vassilev lämnade Italien 1982. Den turkiske affärsmannen Bekir Celenk anklagas av Martella för att ha erbjudit 1,2 miljoner dollar till Agca, Celik och Musar Celebi för att mörda påven. En femte turk,

Omar Bugci, smugglade in den Browning-pistol som användes vid attentatet.

Martellas omsorgsfulla utredning har dragit fram en rad omständigheter som pekat på ett omfattande bulgariskt deltagande i tvivelaktig verksamhet i Italien. Luigi Scricciolo, en italiensk fackföreningsman, avslöjades som bulgarisk spion med förbindelser med KGB. En syrisk affärsmän i Milano visade sig vara inblandad i en omfattande illegal vapenhandel som gick via Sofia. Det statliga bulgariska handelsbolaget Kintex har visat sig vara inblandat i vapen- och narkotikasmuggling från Turkiet till Europa över Bulgarien.

Avhoppade bulgarer har berättat om hur den bulgariska säkerhetstjänsten arbetat för KGB:s räkning. Allt talar för att det finns ett bulgariskt samband med påveattentatet, och då kan det inte råda något tvivel om att KGB ytterst stod bakom. 1981 hette KGB-chefen Jurij Andropov, den man som i ett år var Sovjetunionens ledare och som då hade en skyddsling som hette Michail Gorbatsjov.

Som nämnts är förbindelserna mellan PLO

Baader-Meinhof-ligans höjdpunkt var mordet på Hanns-Martin Schleyer, ordförande i såväl arbetsgivarförbundet som industriförbundet i Västtyskland. Idag börjar terrorismen åter gå till offensiv, med Moskva i bakgrunden.

och Sovjet goda. Genom omfattande vapenleveranser och ekonomiskt stöd till PLO och dess underorganisationer har Sovjet och östblocket gjort palestinierna beroende. PLO:s utbildningsläger i Libanon, Syd-jemen och Syrien har varit medelpunkten för planläggning av internationell terrorism i många länder.

I samband med Israels invasion av södra Libanon 1982 erövrades stora mängder dokument som visade kontakterna mellan PLO och öststaterna. Under juni 1982 påträffade Israel 4.000 ton sovjetisktillverkad ammunition, 223 stridsfordon inklusive sovjetisktillverkad stridsvagnar av typerna T-55, T-34 och T-62, 17.000 lätta vapen och 600 kanoner och andra tyngre vapen. PLO hade över 100 stridsvagnar fler än NATO-landet Portugal! Dokument som beslagtogs visade att PLO-medlemmar fått stridsutbildning i Ungern, Sovjet och Vietnam.

PLO spindeln i nätet

PLO har fungerat som spindeln i det internationella terroristnätet. Vi har tidigare i Contra berättat om kontakterna med nynazistiska terroristgrupper i Västtyskland. Flera västtyska nynazister utbildades vid PLO-läger i Libanon.

I juli 1982 uppgav *The Economist* att PLO hade kontakter med 33 olika guerilla- och terroristorganisationer runt om i världen. Bl a gällde det M-19 i Colombia, ETA i Spanien, Front de Liberation de la Corse i Frankrike, Baader-Meinhof-ligan i Västtyskland, Röda hjälpen i Holland, ASALA (armenska terrorister som bekämpar Turkiet) och japanska Röda armén.

I boken *Moskva och terroristinternationalen* har Bertil Häggman lagt ner ett omfattande arbete på att dokumentera sambandet mellan de olika terroristorganisationerna inbördes och mellan organisationerna och Moskva. Det är en skrämmande bild som målas upp. Men väsentlig för alla att känna till, särskilt när den internationella terrorismen återigen börjar visa sitt fula tryne.

Bertil Häggman: Moskva och terroristinternationalen. 159 sidor. ISBN 91-86092-06-5. Contra-pris 79,- plus porto. Boken erbjuds medlemmarna i Bokklubben Frihetsforum andra kvartalet 1985.

Skatterevolten i USA allt häftigare

USA som självständig nation grundades som en protest mot den engelske kungens skatter. Med våld drevs de engelska skatteindrivarna ut under amerikanska frihetskriget. Idag tar en del amerikaner också till våld i kampen mot skatt-masen.

Vi hör ibland talas om skatterevolten i USA. Då handlar det om män som Howard Jarvis och "förslag 13" i Kalifornien. Men det finns en mycket radikalare skatterevolt som är okänd i Sverige. Män och kvinnor som lämnar samhällsgemenskapen i protest mot skatteutplundringen. Och som försvarar sig mot myndigheterna med fiffighet i skatteprocesser eller med vapen om så skulle behövas.

Gordon W. Kahl var medlem i skatteprotestgruppen *Posse Comitatus*. Den gruppen vägrar att erkänna myndigheternas rätt att ta ut skatt. 1977 dömdes Kahl för att han inte lämnat in sin deklaration. Han fick skyddstillstånd. Han gjorde sig skyldig till mord på två poliser som arbetade på skattemyndigheternas uppdrag och lovade att man aldrig skulle få honom levande. När polisen hittade honom i Arkansas bodde han i en betongbunker. En polis sköts ihjäl varefter bunkern exploderade. Gordon W. Kahl blev 63 år. Han sprängde bunkern och sig själv i luften den 3 juni 1983.

Våld blir allt vanligare när pressade amerikanska skattebetalare vill försvara sig. Det gäller särskilt på landsbygden, där folk är vana vid att få sköta sig själva och miss-tycker till byråkrater som lägger sig i. Våldsamma skatteprotester har en lång tradition i USA. USA bildades ju som protest mot att den engelske kungen införde nya skatter. "the Boston Tea Party".

Flertalet av dem som står för den nya radikala skatterevolten i USA går dock inte så långt som Gordon W. Kahl. Men det finns åtskilliga grupper som i princip motsätter sig allt vad skatter heter, eller som öppet trotsar skattereglerna.

Skatt är stöld

Mike Tecton från Virginia menar att det är brottsligt att betala skatt och Jim Lowery från Kalifornien säger att skatt är stöld. Skatten som sådan är ett brott mot Guds sjunde bud: Du skall icke stjäla. Martin Beckman från Montana använder sig av konstitutionen och menar att deklara-tions-

blanketten är ett vittnesmål mot sig själv, och enligt konstitutionen är ingen skyldig att vittna mot sig själv (samma gäller i svensk rätt).

Martin Beckman och hans fru Earlene slutade betala skatt 1975. 1979 konfiskerade skattemyndigheterna Beckmans lilla gård (10 hektar). Men han bor kvar. Han förklarade att han skulle skjuta den som kom för att ta gården i besittning. Ingen har vågat sig på ett försök sedan 1979.

Skatteknep

De som inte är fullt så radikala försöker med olika knep inom skattesystemets ram. Man gör om familjen till ett företag och förvandlar levnadsomkostnaderna till kostnader i rörelsen. Skattemyndigheterna verkar

Gordon W. Kahl lovade att skatt-masen aldrig skulle ta honom levande. Han hann mörda tre poliser innan han sprängde sig själv i luften i protest mot skatterna.

ha svårt att försvara sig mot sådana knep. Andra knep innefattar missbruk av de i USA generösa reglerna för religiösa samfund. Genom att bilda en egen "kyrka" försöker många komma undan skatt (kollekt är skattefri inkomst i Sverige, så det kan finnas vissa möjligheter även i Sverige; myndigheterna har dock i Sverige försökt göra gällande att även riktiga religiösa samfund skulle vara affärsrörelser, och fått stöd för det i skattedomstolarna — mest omstridd är behandlingen av Scientologi-kyrkan).

1974 startade Kirby Hensley en "religion" i sitt garage i Modesto i Kalifornien. Hensley hade ett budord: "Gör det som är rätt". Han kallade rörelsen för *Universal Life Church*. Samfundet gör alla som vill till "präster" mot en mindre avgift. I den lilla byn Hardenburgh i New York är 200 av 236 invånare "präster" i *Universal Life Church*. Det finns ett "county" i Maryland där mer än 100 poliser är "präster" i samma samfund. Hensley har sålt stadgar för 60.000 kyrkosamfund och utnämnt 10 miljoner "präster" på post-order.

Skattemyndigheterna drog Hensley inför rätta och menade att han drev affärsverksamhet. Hensley vann. Domstolen konstaterade att det inte var dess sak att göra en bedömning av olika religioners lärosatser. Skattemyndigheterna ger sig dock inte. En ny process har öppnats mot Hensley.

Hensley har tagit 25 dollar för varje "prest" som han har utnämnt. Det är den avgiften som skattemyndigheterna vill belägga med skatt.

Hensley vill "bara" ha skattefrihet för pengarna han har tagit in på att utnäma präster. Jerome Daly går längre. Han tar 2.000 dollar för en prästutnämning, men hävdar å andra sidan att var och en av de hittills utnämnda 15.000 prästerna utgör en egen kyrka som kan göra anspråk på skattefrihet för sina "religiösa inkomster".

Företagarna

Det finns företagare som protesterar mot att de skall fungera som uppbördsmän åt staten. Banbrytande för den skatteprotestlinjen var Vivien Kellems, en kvinnlig företagare som vägrade att ge skatteuppgifter om sina anställda med hänvisning till konstitutionens regler som förbjöd slaveri. I det författningstillägg som förbjöd slaveriet talar man om "involuntary servitude". Det var precis vad skattemyndigheterna var ute efter, menade Vivien Kellems. Kellems drev en

energisk kamp efter den linjen från 1940-talet till hon avled 1975. Den svenska grundlagen innehåller inget förbud mot slaveri eller annan tvångstjänst, någon jämförelse med Sverige är därför inte möjlig.

Andra skatterebeller hävdar att de inte är skattskyldiga eftersom USA har upphävt rätten att få dollarsedlar inlösta i guld eller silver. Dollar-sedlar är bara "värdelösa papperslappar". Den som bara fått betalt i dollar har egentligen inte fått någon beskattningsbar inkomst. En av ledarna för denna typ av protester är Irwin Schiff. Han slutade betala skatt 1974, när kongressen upphävde kopplingen mellan dollarn och guldet. Han har skrivit boken *Anyone Can Stop Paying Income Taxes (Vem som helst kan sluta betala inkomstskatt)*. Tyvärr verkar boken inte fungera. Högsta domstolen dömdo honom till fyra och en halv månaders fängelse för att han inte betalt skatt på de 130.000 dollar han tjänat på sin bok.

Ett annat knep är att bilda familjestiftelser. Det finns kurser om familjestiftelser som kostar inemot 10.000 dollar att delta i. De stora stiftelserna (Rockefeller, Ford, Carnegie osv) behöver inte betala skatt. Men pengarna går till forskning, utbildning, välgörande ändamål osv. Så länge pengarna stannar inom stiftelsen är de skyddade. Skatterebellerna brukar strunta i att deklarerat för stiftelsen och därmed undviker de problem. Men när skattemyndigheterna upptäcker vad som skett brukar stiftelsens intressenter råka illa ut. I handböcker för hur man hanterat familjestiftelser föreslås bl a att hunden skall tas upp som kostnad för "säkerhet", städhjälp för "underhåll" osv. Eftersom flera rättsfall har inneburit att skattemyndigheterna har vunnit tar rebellerna nu ett ytterligare steg. De bildar utländska stiftelser. Då blir det svårare för skattemyndigheterna att agera.

Radikalast

Radikalast av skatterebellerna är Posse Comitatus, den grupp till vilken Gordon W Kahl hörde. Man uppger sig ha 2,5 miljoner medlemmar, men det är säkert en överdrift. I Posse Comitatus' organisationshandbok föreslår man att egensinniga statstjänstemän skall föras till den "livligast trafikerade korsningen i staden och hängas klockan tolv på dagen". Så vitt känt är det dock ingen som i praktisk handling har försökt fullfölja detta råd.

Irwin Schiff har i en tidningsintervju förklarat att skattmasor är "fredlösa", om "någon skulle komma för att ta min egendom, varför skulle jag inte skjuta den?" An så länge är det dock bara Gordon W. Kahl som gått så långt.

Andra försöker komma ifrån skattmasen med andra metoder. En populär metod är ett program som kallas "jury power". I det amerikanska rättssystemet krävs ett enhälligt beslut från en jury för en fällande dom.

Det amerikanska skattetrycket är en bråkdel av det svenska. Men de amerikanska skattebetalarnas protester tilltar i styrka. De blir alltmer militanta.

Programmet för "jury power" innebär att man vill se till att det finns minst en oböjlig motståndare mot skattemyndigheterna i varje jury. Skattemyndigheterna kan inte ens överklaga ett beslut av en jury som vill lägga ned ett åtal. Några personer har praktiserat metoden framgångsrikt. Charles Riely från Mesa i Arizona anklagades för att med berätt mod ha vägrat att lämna sin deklaration. Skattemyndigheternas representant ansåg att hans fall var "vattentätt" och skulle ge en säker seger. Men Riely blev frikänd. Och saken har upprepats tre år i rad.

Många protesterar mot olika inslag i myndigheternas utgiftsprogram genom att dra av en del av skatten när de betalar in den. Det är något som har lång tradition i USA. Kväkarna vägrade att betala för indiankrigen redan på 1700-talet. Och under Vietnam-kriget drog många vänsterradikala av 23% av statsskatten, den andel som gick till försvaret. En av de som gjorde så var kvinnosakskvinnan Gloria Steinem, som medger att protesten inte var särskilt effektiv. Skattemyndigheterna tog det som fattades direkt från hennes bankkonto istället. Men, tillägger hon, "jag tror att indrivningskostnaderna var större än de pengar man fick ut".

Hur många protesterar

Den amerikanska motsvarigheten till Riksskatteverket och lokala skattemyndigheterna, IRS (Internal Revenue Service) uppger att man 1983 registrerade 36.712 skatterebeller. Då räknade man bara dem man är säkra på är just rebeller, dvs inte

"slarviga" personer i största allmänhet. Helt klart är att den verkliga siffran är högre. Många av dem som tidigare registrerats som skatterebeller trillar ur systemet och räknas inte mer än en gång, trots att deras opposition fortsätter år efter år.

Skattemyndigheternas kamp mot rebellerna är uppenbarligen inte särskilt framgångsrik. Bara 168 ställdes inför rätta 1983. Bland dem man hade svårt att handskas med var de som åberopade femte tillägget till konstitutionen. De som åberopar detta fyller i namn och personnummer på deklarationen, men skriver över resten av blanketten "femte tillägget". Där heter det att ingen är tvungen att lämna vittnesmål mot sig själv. Den som började protestera på detta sätt hette Arthur Porth. Han var byggmästare och lyckades ett år få avdrag för avskrivningar på sitt armbandsur. Han utvecklade avdragstekniken alltmer, men tröttnade och slutade helt att deklarerat 1960. Det tog skattemyndigheterna 10 år att få Porth fälld och fängslad i 77 dagar. När han kom ut ur fängelset lade han ner byggnadsverksamheten och gick över till att bli professionell konsult i skattefrågor.

Naturligtvis finns det också mer "städade" protesterörelser i USA. Viktigast av dem är National Taxpayers' Union som är en amerikansk motsvarighet till Skattebetalarnas förening. National Taxpayers' Union uppmanar sina medlemmar att hålla sig inom lagens ramar, men jobbar intensivt på att genom kongressen och presidenten få fram rimligare skatteregler.

"Det är kapitalismens fel"

Allt kan skyllas på kapitalismen. Men det mycket av det som läggs kapitalismen till last har istället sin grund att söka i bristen på kapitalism. Henrik Unné granskar några aktuella frågor och konstaterar att det är statliga ingripanden som ligger bakom flertalet problem i ekonomin.

En katastrof har inträffat i staden Bhopal i Indien. Giftig gas har läckt ut från en kemisk fabrik ägd av det multinationella företaget Union Carbide. Mer än 2.500 indier uppges ha avlidit.

Mediävännern, och även många andra, reagerar med att skaka på huvudet och säga "Sådan är kapitalismen. De starka och rika skor sig på de fattigas bekostnad." Reaktionen är ofta reflexmässig. Men den är fel.

Kapitalismen blir återigen fördömd för missförhållanden som beror på politisk styrning, inte på "laissez-faire". Indien är inte kapitalistiskt. Det är inte heller USA och Europa. Vad vi har i Indien, USA och Europa är *blandekonomi*, dvs en blandning, med en del inslag av frihet/kapitalism och en del inslag av politiska kontroller/étatisme. Något helt fritt, kapitalistiskt land har ännu inte skapats i världen. Inslagen av kapitalism i världen har dock under de senaste 200 åren åstadkommit en kolossal förbättring av massornas levnadsstandard i de relativt fria länderna i västvärlden. Inslagen av étatismen i världen, inklusive västländerna, har dock samtidigt skapat missförhållanden som fattigdom, svält, krig, miljöförstöring, arbetslöshet etc.

Det tragiska, och orättvisa, är att kapitalismen ofta får bära hundhuvudet för det elände som beror på politisk kontroll. Sedan reagerar många inflytelserika intellektuella med att kräva mer politiska kontroller! Följden blir en ond cirkel där kontroller leder till missförhållanden, vilket leder till flera kontroller, vilket leder till flera missförhållanden osv.

Jag skall här ge ett halvt dussin exempel på problem, som ofta skylls på kapitalismen, och visa att beskyllningarna är riktade åt fel håll.

Katastrofen i Bhopal

Katastrofen i Bhopal berodde inte på "kapitalismen" utan på den indiska regeringen. Det var den indiska regeringen som hindrade Union Carbide från att installera lika modern säkerhetsutrustning vid fabriken

i Bhopal som i motsvarande anläggningar i andra länder. En stor del av komponenterna i säkerhetsutrustningen var nämligen så sofistikerade att de inte kunde tillverkas i Indien.

Om fabriken hade fått den avancerade säkerhetsutrustningen hade den blivit beroende av att utrustningen fungerade och snabbt kunde repareras om och när den drabbades av fel. Detta hade förutsatt att Union Carbide hade kunnat snabbt och smidigt skicka reservdelar från USA till Bhopal. Men det hade Union Carbide inte kunnat göra p g r a den statliga byråkratin i Indien. Om säkerhetsutrustningen i Bhopal hade gått sönder skulle det ha kunnat innebära driftstopp på flera månader medan Union Carbide försökte få reservdelarna genom muren av indisk handelsbyråkrati.

Det kan tilläggas att den amerikanska ledningen för Union Carbide för flera år sedan instruerat ledningen för det indiska dotterbolaget att vidta vissa åtgärder för att förbättra säkerheten vid fabriken. Men dotterbolagets ledning hade underlåtit att genomföra åtgärderna. Uppenbarligen var ledningen för dotterbolaget inte tillräckligt ansvarsmedveten. Även här spelade den indiska staten en roll. Regeringen i Indien kräver att utländska företag skall anställa indiska medborgare som chefer, även om utländska medborgare skulle vara mer kompetenta.

Uddevallavarvet

Varför måste varvet i Uddevalla läggas ned? Varför råder det kris i världens varvsindustri? Beror inte det på "kapitalismen"? Svaret är nej.

Varvskrisen beror på de senaste decenniernas politiska ingrepp i varvsnäringen världen runt. På 60-talet och 70-talet var det många länders regeringar, inklusive Sveriges, som stimulerade expansion av varvsindustrin med subventioner, i synnerhet lån med artificiellt låga räntor. Följden blev en osund struktur i världens varvsindustrier och en svår kris när bubblan sprack i samband med oljekrisen för tio år sedan. Regeringarna

världen runt har dessutom förlängt krisen genom att försöka "rädda sysselsättningen" med subventioner i stället för att låta varven anpassa sig till den förändrade efterfrågan.

Varvskrisen i Uddevalla och i världen i stort är en följd av regeringarnas "aktiva näringspolitik" (I Uddevalla i alldeles särskilt stor utsträckning eftersom varvet räddats av staten i flera omgångar — den första närvarvet var bara tio år gammalt och betydligt mindre än idag *Red anm.*)

Svälten i Etiopien

Flera miljoner människor riskerar att svälta ihjäl i Etiopien. Dessutom svälter ytterligare miljoner i andra länder i Tredje världen. Beror inte det på "kapitalismen"? Svaret är nej.

Svälten i Tredje världen beror framförallt på regeringars ingripanden i ekonomin de senaste decennierna. Regeringarna i u-länderna har försökt att hitta en genväg till industrialisering och nationell prestige. De har försökt att snabba på industrialiseringsprocessen genom att tvinga bönderna att sälja sin produktion till konstlat låga priser. Detta skulle leda till att så litet resurser som möjligt skulle gå till böndernas konsumtion, och desto mer skulle "bli över" för att användas till industrialiseringen. Resonemanget var att låga livsmedelspriser skulle leda till låga lönekrav vid (de ofta statliga) industrierna, med höga vinster och snabb industrialisering som följd.

Men resultatet av den cyniska prisregleringen av maten blev i stället att bönderna slutade producera för mer än sina egna behov, och många gjorde inte ens det, utan övergav sina jordbruk och flyttade till slummen i städerna. Jordbruket förföll samtidigt som befolkningen ökade. Vilken annan följd kunde den politiska inblandningen i jordbruket få än svält?

Industriländerna är dock inte oskyldiga. Industriländerna har bidragit till att öka svälten i Tredje världen genom att ge de fattiga länderna u-hjälp. U-hjälpen har i betydande utsträckning satsats på jordbruksprojekt. Dessa projekt har ofta lett till ett

intensivare utnyttjande av jordbruksmarken och de begränsade vattentillgångarna; med jorderosion, markförsurning och torra som följd. Den nuvarande svälten i Etiopien beror i hög grad på att u-hjälpen har förstört stora delar av det etiopiska jordbruket och har bidragit till att hålla diktaturregimer under armarna.

Norbottens problem

Arbetslösheten har i många år varit högre i Norrbotten än i resten av Sverige. Beror inte det på "kapitalismen"? Svaret är nej.

Statens inblandning i ekonomin har skapat arbetslösheten i norr, på en mängd olika sätt. Av utrymmesskäl tar jag bara upp en förklaring här.

Statliga företag dominerar arbetsmarknaden i Norrbotten. De tre överlägset största industriföretagen i Norrbotten är de statliga LKAB, SSAB (tidigare NJA) och ASSI. De anställda vid dessa företag har kunnat trissa upp sina löner till en konstlat hög nivå. De anställda har vetat att statliga företag av politiska skäl har små möjligheter att stå emot orimliga lönekrav. Därför har arbetarna vid LKAB, SSAB och ASSI idag högre löner än motsvarande arbetare i övriga delar av landet. Denna relativt höga lönenivå, möjliggjord av statliga subventioner, påverkar resten av arbetsmarknaden i Norrbotten. Arbetslösa blir mindre benägna att flytta eller ställa tillräckligt måttliga lönekrav för att icke-subventionerade privata industriföretag skall finna det lönsamt att investera i Norrbotten. Så förblir de arbetslösa.

Apartheid i Sydafrika

De svarta i Sydafrika förtrycks på många olika sätt. Svarta arbetare har t ex bara en bråkdel så hög lön som vita arbetare. Är inte det ett exempel på att "ohämmad kapitalism" innebär att "de svaga" trycks ned för att vinsterna skall bli så stora som möjligt? Svaret är nej.

Sydafrika är en polisstat, vilket är raka motsatsen till den kapitalistiska nattväktarstaten. Kapitalismen är definitionsmässigt det politiska system där staten har ett minimum av makt över medborgarna. Ett land där staten utför en omfattande övervakning och kontroll över medborgarna är inte kapitalistiskt.

Det är en tvångströja av statliga lagar och kontroller som upprätthåller apartheid. Inte liberal "laissez-faire". Det är t ex statliga påbud som håller ner de svartas löner, trots arbetskraftsbristen inom delar av industrin. Det är också statliga påbud som gör att bara vita får anställas i de mer avancerade, bättre avlönade yrkena.

Om Sydafrika blev kapitalistiskt skulle segregeringen på arbetsmarknaden upphöra eftersom det ligger i kapitalisters eget rationella intresse att anställa de mest kompetenta och produktiva arbetare som är tillgängliga, oavsett deras hudfärg. En

kapitalist skulle ju förlora på att anställa en vit arbetare som var mindre duktig än en svart.*

Försurningen

Många sjöar i Europa håller på att försuras av svaveloxiderna från industrin. Beror inte det på kapitalismen? Svaret är nej.

Svaveloxiderna släpps huvudsakligen ut av förädlade basindustrier typ stålverk och koleldade kraftverk. Regeringarna i Europa har gjort dessa industrier låglönsamma eller direkt förlustbringande i många år med en tvångströja av regleringar och kontroller. Därför har basindustrierna inte haft råd att

* Det är nu också det sydafrikanska näringslivet som går i bränschen för de vitas opposition mot apartheid.

re.

Här i Sverige dog knappt 30% av alla barn innan de nådde femårsåldern i början av 1800-talet. I slutet på 1800-talet dog bara drygt 14% innan de nådde femårsåldern.

Denna halvering av barnadödligheten på 1800-talet berodde på att inslagen av kapitalism förde med sig en ökning av levnadsstandarder långt innan det blev fackföreningar och välfärds politik.

Sverige var dock en blandekonomi på 1800-talet, inte ett kapitalistiskt samhälle. Därför finns det missförhållanden. Dessa missförhållanden berodde på inslaget av étatism, av politiska kontroller, i samhället. Inte på inslaget av kapitalism, av frihet, i samhället. Men kapitalismen har kommit att falskeligen lastas för missförhållandena. Varför?

Vid sekelskiftet kunde det se ut så här vid en typisk fabrik. Det är kapitalism, inte statliga regleringar, som har gjort att välbudet utvecklats positivt sedan dess.

göra nödvändiga moderniseringar av sina anläggningar, vilket hade minskat utsläppen av föroreningar i luft och vatten. Och inte nog med det. Nu när de har förstört basindustriernas lönsamhet så ger regeringarna stora subventioner vilket gör att de fortsätter sin miljöförstörande verksamhet (istället för att lägga ned).

1800-talets fattigdom

Alla "vet" att kapitalismen skapade ökad fattigdom och social misär för arbetarna på 1800-talet, då det inte fanns välfärds politik och starka fackföreningar. Var det inte så? Svaret är nej.

De breda folklagrens levnadsstandard sköt i höjden på 1800-talet. Detta bevisas av befolkningsstatistiken. Livslängden ökade kraftigt och barnadödligheten minskade starkt bland de breda folklagren på 1800-talet. Befolkningen fick det bättre, inte säm-

Jag kan av utrymmesskäl inte ge svaret på den frågan här. Jag kan dock rekommendera en bok för den som vill veta varför kapitalismen utsatts för förtal i dagens Sverige (och även i resten av världen).

Boken kom ut på engelska på 1960-talet och hette *Capitalism: the Unknown Ideal*. Den har nyligen översatts till svenska och utgivits av Lindfors förlag under titeln *Kapitalismen: det okända idealet*.

Boken består av en samling essäer, de flesta av Ayn Rand. Boken lägger fram den filosofiska grunden för kapitalismen. Essäerna förklarar vad kapitalismen är, vilka moraliska och politiska principer den bygger på, varför den är det ideala politiska systemet, och varför den har utsatts för ett sådant massivt förtal i mer än etthundra år.

Jag tycker själv att innehållet i boken kan betecknas som "den vetenskapliga kapitalismen". Läs boken! Kunskap är makt!

Henrik Unné

Kuba: Polisstat och ekonomisk kris

Den kubanske sociologiprofessorn Juan M Clark har gett vår medarbetare Joachim Bamrud en intervju. Clark berättar bl a hur den kubanska staten skor sig på bostadsbristen genom att hyra ut enskilda rum till älskande par.

—Castros Kuba är en totalitär polisstat präglad av stora sociala skillnader och ekonomisk kris.

Det är den kubanske sociologiprofessorn Juan M. Clark som hävdar det. Clark har sedan 1960 bott i exil i Miami i Florida och arbetar för närvarande med ett forskningsprojekt som bl a behandlar ekonomin på Kuba.

Clark menar att Kuba strukturellt har mycket gemensamt med Sovjetunionen eftersom bägge länderna har en okontrollerad "ny klass" och en lika okontrollerad svart marknad.

—Tvärt emot vad många hävdar råder det inte jämlikhet på skukvårdsområdet på Kuba. Bland annat har landets elit egna sjukhus som är mycket bättre än vad den vanlige kubanen kan utnyttja. Ett av de sjukhusen är *Clínica Ciro García*, som innan revolutionen användes av läkarna och deras familjer. Idag är sjukhuset fortfarande reserverat för en liten grupp, men nu är det centrala medlemmar i kommunistpartiet som det handlar om. Ett annat elitsjukhus är *Clínica de Seguridad del Estado* (Säkerhetstjänstens sjukhus) som byggdes i Havanna efter revolutionen, berättar Clark.

Vad beträffar utbildningen påpekar Clark att det föresiggår en systematisk diskriminering mot alla kubaner som offentligt bekänner sin religiösa tro. Han hörde fö nyligen talas om en ledande medlem i kommunistpartiets centralkommitté som skickar sitt barn till skolan med helikopter. — Hur många kubaner kan göra det? frågar Clark.

Fidels hus

—Det råder en enorm bostadsbrist på Kuba idag, hävdar han. Samtidigt har Fidel Castro minst en stor villa i varje provins — de kallas *Casas de Fidel* (Fidels hus). Husen hålls i ordning även om Castro sällan använder sig av dem. En kubansk journalist berättade nyligen för Clark att han sett ett av husen från utsidan. Det han såg överglänste den enda villan Batista hade då han hade makten. Huset hade innan revolutionen tillhört en rik markägare, men övertogs kort tid efter revolutionen av Fidel Castro som

också lät bygga ut det. Journalisten fick se stora trädgårdsanläggningar, simbassänger och välförsedda idrottsanläggningar. — Allt detta samtidigt som den vanlige kubanen måste lida, säger Clark.

Bostadsbristen drabbar enligt Clark särskilt de unga. Det finns otaliga unga äkta par som måste bo hos föräldrarna — antingen tillsammans eller var för sig. Det finns därför också många *posadas*, av staten ägda hus där ett par kan få låna ett rum ett par timmar. — Tänk dig något mer förödmjukande för ett äkta par än att få lov att stå i en lång kö — för också där är det kö — för att kunna älska!

Det finns också s k *Sonas de Tolerancia* — särskilda områden i skogen utanför Havanna med samma syfte som *posadas*.

Juan Clark kan annars berätta att Castro upprättat en s k "parallell marknad" vid sidan av den officiella. Där finns varor som antingen är svåra eller omöjliga att få tag på den officiella marknaden och de varor som

är ransonerade. Men man måste betala extra höga priser. Det finns fö särskilda butiker för utlänningar med varor som kubanerna själva inte kan köpa — också här följer Kuba Sovjets exempel. Kubaner som deltar i egna — icke statliga — marknader straffas strängt.

Sockret ransonerat

Varor som ransonerats är bl a socker och kaffe — typiska exportvaror innan revolutionen och då tillgängliga för alla kubaner. Idag exporteras socker (till Östblocket), men det ransonerats alltså för kubanerna själva.

Enligt Clark är korruptionen fortfarande utbredd på Kuba, men inte lika uppenbart som på Batistas tid. Kubanerna kallar det för *socialisme* — som kommer av ordet *sosio* i betydelsen partner. — Vänskap har blivit avgörande på Castros Kuba, viktigare än före revolutionen. Det är oerhört viktigt att du vet att du kan lita på åtminstone några människor, berättar Clark och berättar om en bonde som fick besök av en man som hade hört att han sålde svarta varor. De gjorde upp affären och mannen bad att få låna toaletten. När han kom ut hade han bytt till militäruniform med kaptens grad. Bonden blev naturligtvis rädd, men lugnades

Juan M. Clark berättar att Fidel Castro har ett privat hus i varje provins på Kuba. Hus som överglänser det enda hus som Fidel Castros företrädare som diktator, Fulgencio Batista, hade. Detta trots den enorma bostadsbristen på Kuba.

av kaptenen som förklarade att om han kommit i uniformen skulle bonden inte ha sålt varorna. Att han efter affären bytte till uniform berodde på att han då skulle kunna ta sig tillbaka till staden med varorna utan problem.

Svartabörshandeln på Kuba består huvudsakligen av enkla affärer. En man vill ha en gris, och en bonde vill ha ett par bra byxor. De byter. Men det är alltså olagligt på Kuba idag.

Ett exempel på statlig ineffektivitet är att flertalet lastbilar som kör runt på Kuba är från 1940- och 1950-talen. Orsaken till det är att flertalet lastbilar som tillverkats efter revolutionen har något fel. Det kan i sin tur skyllas på att det ständigt försvinner komponenter från de statliga bilfabrikerna.

— Att ekonomin på Kuba är usel beror också på att många kubaner inte arbetar ordentligt. De känner sig underbetalda och har för långa arbetsdagar. Och bland dem som verkligen arbetar finner man att motivet är förhoppningen att kunna resa utomlands. För en minimal lön och mycket arbete kan man *kanske* få utresetillstånd, säger Clark.

Inga sociala framsteg

Det är en myt att Castro bidragit till stora sociala och ekonomiska framsteg i förhållande till tiden innan revolutionen, menar Clark. Fidel Castro lärde inte Haiti eller Bolivia, utan ett land som på olika områden låg före alla andra amerikanska stater med undantag av USA.

— Kuba-experten — såväl kubanska som utländska — bortser tyvärr enligt min mening helt från en grundläggande mänsklig rättighet: äganderätten. T ex att få köpa en vara när du själv vill om du har pengar nog och varan finns att få tag i, säger Clark.

Juan M. Clark påpekar att medan Batista nöjde sig med att förfölja dem som uttalat sin opposition, så förföljer Castro alla som inte stödjer honom, dvs också de som kanske inte har någon bestämd politisk uppfattning. På Castros Kuba skall nämligen allt och alla inordnas i det leninistiska systemet — antingen de vill det eller ej. Det sker bland annat genom "Kommittéerna för revolutionens försvar" (CDR). Castro kräver

ständig lojalitet från alla. Man kan följaktligen notera att bland de mest aktiva i CDR finns tidigare Batista-spioner.

Clark menar annars att Castros diktatur skiljer sig från Batistas genom att övervakningen idag är mer långtgående, trots att den är mindre synlig. Under Batista visste man att en uniformerad polis sysslade med övervakning. Idag uppmanas emellertid hela folket att övervaka varandra — särskilt genom CDR. Det är detta som gör Kuba till en av de värsta polisstaterna i hela Latinamerika. Tycker du inte om systemet blir du övervakad, påpekar Clark. Han hörde nyligen om ett fall när en äldre dam sökte om utresetillstånd. Hennes son dödades av Batistamän under revolutionen. Hon fick inget utresetillstånd just med motiveringen att hon var mor till en revolutionär martyr.

Joachim Bamrud

I seriernas värld

I seriernas och pratbubblornas svenska värld händer följande: Ronald Reagan är medlem i den rasistiska orden Ku Klux Klan. Han är ensam i ett negerghetto och träffar där ett gäng negrer. De förföljer honom och när Reagan ser sin chans att mörda en neger i kallt blod gör han det för att sedan ta på sig negerns ansikte som mask. Han undkommer sina färgade förföljare. Reagan klädd i negermask blir infångad av sina egna Ku Klux Klan-fränder och fastnaglad vid ett kors för att brännas. I pratbubblan läser man: "Öh grabbar, de e ett misstag, det är jag som är senator Reagan, Ronald Reagan. Mitt ansikte är bara en mask. En mask. Kolla efter."

En nitbild som riktar sig till tusentals svenska ungdomar. Det här exemplet är hämtat ur *Crack* nr 2 1984, som utges av stödföreningen ETC som också ligger bakom tidskriften ETC. En tidning vars politiska inriktning till en del avslöjas av att dess manliga medarbetare i oktobernumret 1983 skröt med att antingen vara frikallade från militärtjänst eller totalvägrare.

I en annan serietidning, Judge Dread, kan vi på inledningssidan läsa: "Steve MacManus är Englands populäraste comic-redaktör och har gjort Judge Dread till engelsmännens favorittidning genom att

I serietidningarnas och pratbubblornas värld framförs nu åsikter som inte står på fötterna.

knyta till sig landets skickligaste storyberättare och tecknare". Och lite längre ner: "Nu är tidningen spridd över hela Europa och den gör sitt segertåg över den amerikanska kontinenten."

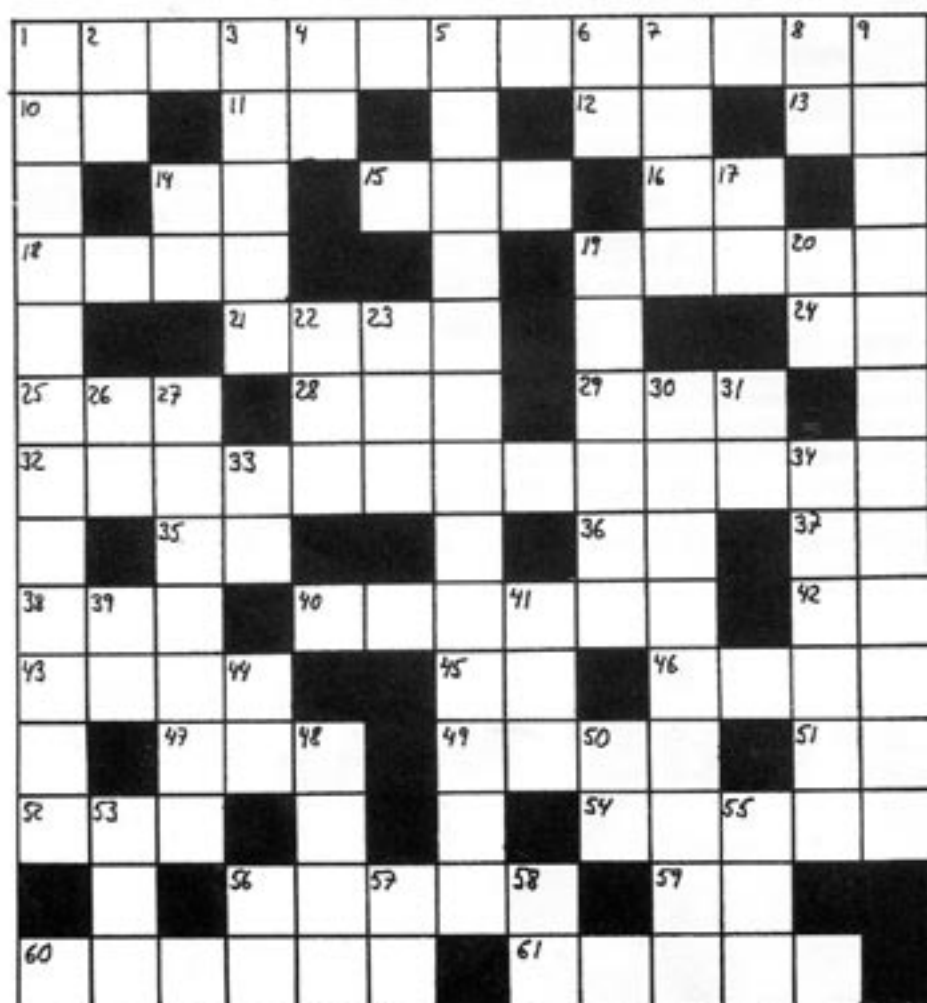
Hur är den tidning som tar världen med storm? I Judge Dread är handlingen förlagd till det 22:a århundradet. Till USA och till tre superstäder som finns kvar där efter ett kärnvapenkrig. Städer med nittio-procentig arbetslöshet, makaber brottslighet och fruktansvärd trångboddhet.

Kombinera detta med att Judge Dread bär den amerikanska vapenskölden. I en parodi på allmänna val (s 10-11 nr 3 1984) är en av kandidaterna en clown, den andra kandidaten frihetsgudinnan och en tredje en katt. Hela valkampanjen skildras som en stor fars. I Judge Dread nr 1 1984 utkämpar seriefigurer representativa för USA respektive Sovjet ett laserkrig. Båda makterna framställs som lika goda kalsupare och ingen är bättre än den andre. Judge Dread som är i högsta grad representativ för USA säger när USA vunnit kriget: "Vi vann lite skitig mark av Sovjet (Sovjet) men flera människor dog. Meningslös."

Tankarna ansluter väl till vad förespråkare för den Sovjetmanipulerade fredsörelsen hävdar idag.

Rune Westin

CONTRA - korsord

Vågrätt

- 1 Dålig ursäkt
10 Gick ryssen i Afghanistan
11 När posten lästas ha brättnom
12 Skänka
13 Tal
14 Antai
15 I Astrids värld
16 Jobb för Fäldin
18 *ovast*
19 I melodin
21 Vätt i Leningrad
24 Utan ryssar 84
25 Färnska
28 För retur
29 Thorbjörns Huida
32 Har hand om många svenska barn
35 Att göra vid Harpsund
36 Lugnt
37 Del av bostadsproblemet
38 Nikitas hammare
40 Terrorist
42 Stigs väjde
43 Eidfängd
45 Amerikansk examen
46 Drabbas av ryssen i Afghanistan
47 På ije
49 Där värmen kostar miljoner
51 För namnutflynad
52 Liljens arbetsredskap
54 På vägen till bullarna

- 56 Khomeinis hjälpmedel
59 För gam
60 Afonbladets storebror
61 Bråkstake på Nya Kaledonien

Lodrätt

- 1 Vill Palme göra med Sverige
2 Gingivare
3 Framstegsman
4 Med kotte
5 Socialismens offer i Nicaragua
6 Samarbetsorganisation
7 För sesse på vilt
8 Anonym
9 Lycksaliga nu
14 Där Sverige borde vara med
17 Svart i Närke
19 Babusjka
20 Från Forsmark
22 I sossens stekpanna
23 Okänd
26 Sydsåkansk röst
27 Saknas visst i sovjetiskt jordbruk
30 För malm från Kiruna
31 Grundlag
33 För nasse
34 NATO-land
39 Hans tid i toppen blev kort
41 Jordbruksorganisation
44 Ytmått
48 Båiser
50 Har chef som tröttnade på riksdagen

- 53 För gas från Sovjet
55 TV-dam som inte fick taia om löstagarfonderna
56 Där finns Falsterbo
57 Tar hand om alkoholist
58 Kammarare före 1970

Ett litet tips: Korsordets konstruktör är ibland lite mer frispråkig än Contra ...

Skicka in lösningen till Contra, Box 6082, 102 32 Stockholm senast den 1 juni 1985. Då kan Du delta i utlottningen av en tekanna eller en skål, hügge handmålade med svenska flaggan och texten "Sverige fritt från socialism".

.....
Namn

.....
Adress

.....
Ortsadress

Är det verkligen det sura regnet?

Tyska vetenskapsmän börjar nu tvivla på att det verkligen skulle vara det "sura regnet" som ligger bakom skogsdöden. Det finns flera andra tänkbara förklaringar. Och forskarna kan inte ge entydiga besked.

De tyska forskarna började tvivla på "det sura regnet" när de upptäckte att skogsdöden var lika utbredd i områden med naturlig surhet respektive naturlig basiskhet. Kan det finnas någon annan förklaring?

Skogsdöd förekommer också i områden med låga halter av svaveldioxid, Schwarzwald och Alperna t ex.

En teori som man skall testa under det kommande året går ut på att ozonhalten har betydelse för skogsdöden. I så fall skulle orsaken snarare vara att söka i bilavgaser än i värmeverk, som varit hittillsvarande hypotes.

Det är väsentligt att veta orsakerna till problemen, så att motåtgärder kan sättas in på rätt ställe. Det kanske inte alls är England vi skall skylla på för att våra skogar blir dåliga, utan istället kanske vi måste rikta blickarna mot våra egna bilar?

SVERIGE-NYTT

Contras notisavdelning innehåller sammanfattningar och kommentarer till händelser i världen. De källor som refereras är inte direkt citerade, utan texten är Contras sammanfattningar av originalkällan, försvitt inte annat markeras med citationstecken.

ATP-bluffen

Varje år tvingas arbetsgivarna betala in 10% av utbetalda löner i ATP-avgift. Dessa pengar hamnar i AP-fonderna och skall sedan användas för att betala ut pensioner till dem som tjänat in ATP-poäng. Den som har tjänat in mycket ATP skall få högre pension än folkpensionärerna. Det är motivet bakom avgifterna.

Verkligheten är dock en annan. För ensamstående utgår folkpension med cirka 20.000 kronor per år. Den som inte har ATP får därutöver cirka 10.000 kronor i pensions-tillskott. Det avräknas krona för krona från ATP. Den som har ATP på 10.000 kronor eller lägre får i praktiken inte ett öre i ATP.

Folkpension och pensionstillägg är skattefria. Om pensionären inte har några andra inkomster. Men har pensionären andra inkomster (t ex ATP) skall även folkpension och pensionstillskott beskattas. För att fasa in pensionärerna i det vanliga skattesystemet gäller speciella skatteregler för pensionärer som tjänar mindre än 70.000 kronor per år. De har — trots skattereformen som utlovar 50% marginalskatt — marginalskatter på omkring 80%. Observera att det rör sig om personer med mindre än 70.000 kronor i inkomst.

Bilden av pensionärernas skatter bör kompletteras med den stora dolda skatteförmånen. Det utgår nämligen inga sociala avgifter för personer som fyllt 65 år. Arbetsgivarna slipper ifrån att betala inte mindre än 36,5% på lönen i avgift, en avgift som utgår för alla yngre. Pensionärer är därför mycket attraktiva för kostnadsmedvetna arbetsgivare.

Sopbyråkraterna

slår ständigt nya rekord i dumhet och förakt för vänligt sunt förnuft. Senaste exemplet från Krokom i Jämtland: En sommarstugeägare är skyldig att betala avgift för att få lämna soporna i en container som ligger en mil från sommarstugan. På vägen från sommarstugan till containern passerar han sin egen hemmatomt med soptunna.

Sjukvårdskostnader

Riksförsäkringsverket och SPRI (ett offentligt ägt rationaliseringsorgan för sjukvården) har tagit fram underlag som gör det möjligt att jämföra kostnaderna för privat respektive

offentlig sjukvård. Siffrorna är avslöjande. Nedanstående tal avser kostnad per läkarbesök i kronor 1982.

	Offentlig vård	Privat vård
Allm. internmedicin	520	155
Barnmedicin	570	149
Allm. kirurgi	575	164
Ortopedisk kirurgi	500	164
Gynekologi	600	179
Ögonsjukvård	320	153
Allmänläkarvård	380	118

Nytt Europafall

Ett nytt fall för Europadomstolen är under uppsegling i Dalsland. Det är den gamle stockholmare och Åsa-Nisse-marxisten Rune Lanestrand som nu ägnar sina krafter åt jordbruksfrågor. Det verkar som om Lanestrand helt har botats från sina tidigare stolligheter. Nu gör han en god insats i kampen mot överhetssamhället.

Det Lanestrand — och hans organisation Småbrukare i Väst — tar upp gäller lantbruksnämnderna. Lantbruksnämnderna (en i varje län) är ett planhushållningsorgan på jordbruksområdet. Nämnden skall bl a bevilja tillstånd för alla försäljningar av lantbruk. Och det finns många skäl för nämnden att vägra tillstånd.

Ett övergripande mål för nämnden är att slå ut småjordbruket (nämnden köper in de små jordbruket och splittrar upp dem mellan de större granngårdarna), ett annat mål är att hålla nere priserna på gårdar. Lantbruksnämnden utövar priskontroll i bästa socialis-

tisk anda. Saken blir inte bättre av att det är jordbrukarna och deras organisationer som är inblandade i verksamheten.

Lanestrand vill nu gå till principiellt angrepp mot lantbruksnämndens befogenheter. Det gäller en gård i Mellerud. Ett lantbrukarpar ville köpa den för 275.000 kronor. Men lantbruksnämnden godkände inte köpet. Nämnden satte ner priset till 225.000 kronor och köpte in gården själv, för att dela upp den mellan grannarna. De tidigare ägarna blev alltså tveklöst bestulna på 50.000 kronor av staten (lantbruksnämnden). (Ett försäkringsbolag värderade nyligen gårdens ladugårdsbyggnad — som naturligtvis bara är en liten del av värdet — till 400.000 kronor).

Lanestrand vill nu driva ärendet inför Europadomstolen i Strassbourg, som brott mot äganderättsskyddet i Europakonventionen om mänskliga rättigheter.

Dagmar dödar

I den sk Dagmar-överenskommelsens namn handlade landstingets larmcentral när den vägrade att kalla på läkaren Ove Grauers när den fick larm om hjärtstillestånd hos en fyra månaders pojke. Grauers startade för några år sedan en bilburen läkarjour med kvalificerad utrustning, bl a en hjärtstödmaskin. Sedan en tid har landstinget följt efter Grauers och skaffat sig liknande journalbilar. Men när larmet kom var de på annat uppdrag. Grauers fick inte larmas enligt landstingets instruktioner, trots att han befann sig bara några minuters väg från pojken. Istället väntade man på att få loss en av landstingets bilar. Det blev pojkens död.

Det var den socialdemokratiska majoriteten i Malmöhus läns landsting som utfärdat förbudet att larma privatläkare.

Momsiffel

Veckotidningar är normalt belagda med moms. Men prenumeration på utländska tidskrifter är momsfri.

Det finns några tidskrifter som sprids i tiotusentals exemplar i Sverige. Framförallt de stora internationella nyhetsmagasinen och några tyska modetidningar. För flertalet tidningar med stor upplaga i Sverige skulle det vara billigast och gå snabbast att skicka dem med container till Sverige för adressering och postning här. Men i så fall blir det moms på tidningarna! Läsarna får nu sina tidningar senare än de skulle behöva och svenska Postverket går miste om många miljoner i intäkter som istället hamnar hos utländska postverk (enligt internationella överenskommelser står dock posten för hela distributionsjobbet ändå).

Att komma undan löntagarfonderna

Många företag har ansträngt sig för att komma undan löntagarfondernas vinstdelningsavgifter. Genom olika transaktioner är det möjligt att minska fondavgiften. Ett företag som gått in för det är fackföreningsägda (!) byggföretaget BPA. Genom att föra över de fastigheter som BPA själv äger till ett dotterbolag (Atenum, tidigare Byggfackens Centrala AB) kan man göra gällande att fastigheterna inte är anläggningstillgångar (långsiktiga innehav) utan lagertillgångar (sådant som skall säljas). Transaktionen minskar BPA:s vinstdelningsavgift från cirka 5 miljoner till en miljon. (Därtill får BPA, som alla andra företag — inklusive Contra — betala en lönebaserad avgift till löntagarfonderna).

Det har födykt upp som en obehaglig överraskning för många kommunala företag att de får betala höga vinstdelningsskatter. Genom skattens utformning drabbar den framförallt företag som har stora tillgångar i fastigheter. Det gäller bl a det av Göteborgs kommun ägda Kärva Centrum. I bolaget ingår en skola, en kyrka och en simhall. Bolaget gör inte någon vinst, men när man räknar fram vinstdelningsavgiften räknar man också med värdestegring på fastigheten (som räknas fram oavsett om fastigheterna ökat i värde eller ej). Enligt vad som framkommit skulle Kärva Centrum bli likvidationspliktigt (dvs tvunget att lägga ned, slå igen både skolan, kyrkan och simhallen!) om företaget skall betala fondavgiften. Göteborgs kommun funderar nu på att ge företaget ett kapitaltillskott för att klara krisen.

De beräkningar som har gjorts av fondavgifterna visar att de stora industriföretagen klarar sig förhållandevis lindrigt. Storbankerna klarar sig undan med helt obetydliga fondavgifter. De som får betala betydligt mer än man trodde i finansdepartementet är småföretagen och de kommunala företagen. På sina håll kan löntagarfonderna framtvunga kommunalskattehöjningar.

Röd TV

Göteborgs-TV har nyligen skrivit kontrakt med kommunisten Maj Wechselmann om en film om ubätsincidenter i Sverige. John Sune Carlsson vid TV i Göteborg berättar för Göteborgs-Posten att TV satsar 100.000 kronor på filmen. Personalen protesterar. Det saknas nämligen pengar för att den egna personalen skall kunna göra program.

Dataregister till Moskva

Svenska forskare fick cirkulärbrev från Moskva. Vid en undersökning visade det sig att det var Postverket som sålt adressuppgifter (och personuppgifter) till ryssarna. Brevet var adresserade till forskarnas hemadresser. (Arbetet, Malmö)

Prisstoppet

Regeringen har återigen infört prisstopp. En desperat åtgärd när den egna politiken har misslyckats. Årets prisstopp är principiellt annorlunda till sin karaktär, jämfört med tidigare. Skillnaden leder till betydande risker för monopolisering och kartellisering av marknaderna, vilket på lång sikt kommer att kosta konsumenterna många gånger mer än vad prisstoppet eventuellt skulle kunna spara in.

Regeringen har nämligen förklarat att prisstoppet kommer att upphävas bransch för bransch, så snart branschens företrädare förklarar att de inte tänker höja priserna mer än i begränsad utsträckning.

Näringsfrihetsombudsmannen har rätt att ingripa och t o m åtala företag som bildar priskarteller. Nu skall alltså det som på goda skäl varit förbjudet bli norm för hur företagen skall agera. I bransch efter bransch skall företagen av staten tvingas till priskarteller. Följden kan bara bli en: Högre priser, sänkt effektivitet och sjunkande levnadsstandard.

Contra har beslutat att som protest mot prisstoppet i strid mot bestämmelserna höja priset på två produkter. Dels en bok (eftersom prisstoppet strider mot andan i tryckfrihetsförordningen), dels på en annan produkt, eftersom vi menar att prisstoppet är omoraliskt och vad beträffar opinionsbildande organisationer oförenligt med demokratins grundläggande principer.

Pris- och kartellnämnden kommer att underrättas om att Contra bryter mot föreskrifterna.

Personklyvning i Örebro

Landstingen skall enligt kommunallagen ägna sig åt vissa uppgifter, bl a sjukvård. Definitivt skall man inte ägna sig åt industri-drift och affärsverksamhet. I Örebro län vill dock landstinget med ordföranden riksdagsman Ingemar Konradsson (s) i spetsen ge sig på ett försök att driva investmentbolag med skattebetalarnas pengar. Det skulle ske

i samarbete med sparbanken, en institution som på alltfler håll i landet utvecklats till en del av den socialdemokratiska rörelsen (sparbanksordförande i Örebro län är Ingemar Konradsson). Problem uppstod i projektet när uppmärksamma skattebetalare överklagade landstingets olagliga engagemang i projektet. Saken löstes dock smidigt genom att Utvecklingsfonden i länet gick in med en kapitalinsats på en miljon kronor i investmentbolaget. Ordförande i Utvecklingsfonden är Ingemar Konradsson. Samtidigt beslut landstinget att ge Utvecklingsfonden 1 miljon kronor. Vad lagen föreskrev för landstinget spelade efter dessa manipulationer ingen som helst roll.

Rättssäkerhet

För några decennier var rättssäkerhet ett begrepp att lita på i Sverige. I våra dagar har myndigheterna växt sig så starka på individens bekostnad att myndigheterna och deras tjänstemän i stort sett kan bära sig åt hur som helst utan att det väcker uppseende.

Vid nordiska juristmötet i Oslo berättade juristen vid svenska Högsta domstolen Ingemar Rexed att han vid ett juristseminarium hört en åklagare berätta att han lagt en bit hasch hos en man som han var övertygad om sysslade med narkotika. Enligt Rexed var åklagaren inte det minsta ångerköpt.

Rexed berättade också om flera fall där rikspolisstyrelsen gett enskilda fångar otillbörliga förmåner, sannolikt som inslag i köpsläende med fångarna. Så skall byråchefen vid Rikspolisstyrelsen Esbjörn Esbjörnsson ha försökt utverka kanadensiskt visum åt en dömd narkotikahandlare.

Efter sådana avslöjanden borde man i en rättsstat förvänta sig råfäst och rättarting mot åklagare och poliser. Men inte i rättsförfallets Sverige. Rikspolischefen Holger Romander har i stället uttryckt sitt missnöje över att Rexed gjorde avslöjandena!

Dagmar slänger ut de sjuka

Dagmaröverenskommelsen utnyttjas i Jönköpings län till att säga upp de privata sjukhem som idag har hand om vården av sammanlagt 249 personer (främst äldre efterblivna personer). Landstinget skall bygga upp egna resurser för att ta hand om de patienter som slängs ut från de privata sjukhemmen. Med tre sjukhem har avtalen redan sagts upp (Sjöås, Råslätt och Solängsgården). Ytterligare sjukhem är på gång.

Hans och Valborg Skytt driver ett av de vårdhem som står närmast i tur, Bredablick i Värnamo. De berättar i tidningen Företagaren att en vårdplats kostar 270 kronor per dygn. Landstingets vård kostar ungefär tre gånger så mycket. Vårdhemmet har 13 anställda, som samtliga måste sparkas. Makarna Skytt's enda hopp att själva klara sig undan konkursen är om de kan sälja huset och tomt. Verksamheten har drivits i tjugo år.

UTLANDS-NYTT

Nicaragua

Den enda fria tidningen i Nicaragua, *La Prensa*, får numer cirka 40% av innehållet struket varje dag av regeringens censur (i reglerna ingår dessutom att man inte får lämna blanka utrymmen för att visa att något censurerats, tomrummet får fyllas med material som egentligen inte skulle publicerats). Ett av offren för censuren var ett av sandinisterna själva utarbetat utkast till lag för att fastslå maktfördelningen mellan presidenten och den konstituerande församling som "valdes" i november 1984. Enligt utkastet skulle presidenten (Daniel Ortega) få nästan all makt. Presidenten skulle kunna styra utan församlingen om "freden eller statens säkerhet kräver det". Budgeten måste antas av budgetutskottet på tio dagar, utskottet får ändra på delar av budgeten, men inte på helheten. Om presidenten misstycer till utskottets ändringar gäller presidentens mening. Om församlingen inte har antagit budgeten inom tio dagar godkänns automatiskt presidentens förslag. Försvarslagen skall vara hemliga, utom totalbeloppet. Presidenten får rätt att motsätta sig alla lagar som antas av församlingen.

Valen i Nicaragua

Vi berättade i förra numret av *Contra* att oppositionen fick 90 sekunder i den sandiniststyrda TV:n att dela på. Det skulle bli en halvminut åt det konservativa partiet tre söndagar i rad. Första söndagen suddades inslaget ut "av misstag". Nästa söndag "glömde man sätta in film i kameran under inspelningen" och tredje söndagen gick kameran "sönder".

Eftersom pressen (tidningen *La Prensa*) censurerades hårt återstod radion. Flertalet nicaraguaner har batteridrivna transistorapparater. Kort tid innan kampanjen höjdes priset på batterier från 1:25 till 300 cordobas! (*The Economist, London*)

Bilar och välstånd

Antal invånare per personbil brukar vara ett mått på ett lands välstånd. Med de måtten ligger Sovjet långt efter Brasilien och Mexiko och har snart hunnits ifatt av Republiken Kina (Taiwan). Siffrorna för 1983 var följande i ett antal länder:

USA	1,9
Australien	2,3
Västtyskland	2,5
Frankrike	2,6
Italien	2,8
Storbritannien	3,4
Spanien	4,4
Japan	4,5

Östtyskland	6,0
Brasilien	15,0
Mexiko	16,0
Sovjet	26,0
Republiken Kina	27,6
Sydkorea	104,9
Nigeria	125
Kommunist-Kina	10200

Sockerimport

Världens största sockerexportör — Kuba — måste nu importera socker. (Dessutom råder ransonering på socker för kubanerna själva). Kuba har långsiktiga exportavtal med Sovjet och andra östländer, till priser långt under världsmarknadspriserna. För att uppfylla sina åtaganden måste Kuba nu importera socker. Importen beräknas i år uppgå till 100 miljoner dollar. 1984 använde Kuba en tredjedel av sin intjänade hårdvaluta för att importera socker! (*Reuters*)

Ätta år för att han sköt för sent mot KAL 007

Uppgifter i sovjetiska militära kretsar gör gällande att chefen för luftbevakningen av Kamchatka har ställts inför krigsrätt och dömts till åtta års fängelse för att han inte lät skjuta ned Korean Airlines plan KAL 007. Kommendanten begärde besked från Moskva hur han skulle handla, men fick aldrig något svar. Under tiden hann planet passera ut från Kamchatka och vidare över internationellt vatten. Sedan kom det in över den sovjetiska ön Sachalin, där det sköts ned just på väg ut från det sovjetiska området. Ordern om nedskjutning kom i det fullet från Moskva.

Militärledningen i sovjetiska Fjärran östern uppges vara uppbagta över domen mot Kamchatka-kommandanten och menar att

"skulden" för att planet inte sköts ned (över Kamchatka) borde läggas på befälhavarna i Moskva, inte de lokalt ansvariga.

Vietnameser i Sibirien

Alltfler vietnameser hamnar i Sibirien. Enligt avtal mellan Vietnam och Sovjet skall Vietnam ställa upp med billig arbetskraft i Sibirien. Sammanlagt befinner sig uppskattningsvis 80.000 vietnameser i Sovjet, Östtyskland, Tjeckoslovakien, Ungern och Bulgarien. Vietnameserna får en obetydlig lön, medan resten av det som skulle ha intjänats går för att täcka Vietnams inköp av vapen och andra förnödenheter i östblocket. 40 procent av lönen går till arbetaren själv, 60% till arbetsgivaren.

Många av vietnameserna hamnar i just Sibirien, där det är svårt att rekrytera arbetskraft.

(*Nhan-Quyen*)

In på ambassaden

För ungefär ett år sedan, i april 1984, försökte en grupp sovjetiska medborgare av tysk nationalitet ta sig in på den västtyska ambassadens område i Moskva. Sovjetiska vakter rusade till för att föra bort dem. En ung kvinna med ett treårigt barn på armen klamrade sig fast vid staketet och ropade: "Jag vill till mamma". Kvinnan slets bort och kastades in i en bil och fördes bort. Den bortförda heter Frieda Kinsfader och hon har sina föräldrar i Västtyskland. Efter några dagar i förhör fördes hon tillbaka till Severoosjetiska ASSR i Kaukasus.

En tid senare överfölls hon på öppen gata på hemorten och slogs svårt. Hon har i många år försökt få utresetillstånd för sig, sin man Viktor och döttrarna Erika och Ina.

Men i Sovjet är det inte ens möjligt att utan tillstånd besöka en utländsk ambassad, därav incidenten utanför den västtyska ambassaden.

(*Menschenrechte, Frankfurt*)

Frieda och Viktor Kinsfader med ena dottern.

Thatchers framgångar

Efter en trög början visar nu Margaret Thatchers ekonomiska politik vad den kan förmå på längre sikt. Trots den stora kolstrejken kan Storbritannien visa upp en av världens hälsosammaste ekonomier.

Alla siffror som skall uppåt pekar uppåt. Och med ett undantag pekar siffror som skall ner nedåt.

I maj 1979 kom de konservativa och Margaret Thatcher till makten. Hon stod för en helt ny politik, monetaristisk och marknadsinriktad. Lika radikalt skild från labours socialism som från den traditionella konservativa regleringspolitiken.

Det var helt nya kvastar som började sopa i ett Storbritannien som halkat efter på en rad ekonomiska områden. De första åren blev svåra, och det var medvetet som regeringen inriktade sig på åtgärder som fick kortsiktigt negativa konsekvenser för att skapa en bas för långsiktig expansion och tillväxt. Nu visar sig resultatet. Vi återger nedan några nyckeltal i brittisk ekonomi. Siffrorna är hämtade från den nya brittiska budgeten och avser för 1985 en prognos.

	Privat konsumtion	Export	Import	BNP	Inflation	Arbetslöshet	Investeringar
1979	4,5	3,8	10,4	2,7	13,4	4,8	2,3
1980	-0,3	-0,1	-4,1	-2,5	18,0	6,4	-5,2
1981	-0,1	-1,8	-3,5	-1,5	11,9	9,6	-8,5
1982	1,0	0,9	3,9	2,5	8,6	11,0	6,7
1983	4,3	1,0	5,6	3,2	4,6	11,5	4,2
1984	1,5	6,5	8,5	2,5	5,0	12,0	6,5
1985	3,0	6,5	3,5	3,5	5,0	-	2,0

Siffrorna avser procentuell förändring mellan åren.

Som framgår av siffrorna är utvecklingen gynnsam på alla områden, utom när det gäller arbetslösheten. Trenden har dock vänt, och arbetslösheten har börjat sjunka. Sedan man rättat till de grundläggande strukturfelen i brittisk ekonomi kan styrkan så småningom också ta sig uttryck i att efterfrågan på arbetskraft ökar. Från slutet av 1983 till slutet av 1984 tillkom 480.000 nya jobb. Den utvecklingen kan förväntas fortsätta, men det lär ta åtskilliga år innan arbetskraften åter utnyttjas fullt ut.

statistiken ingår bara den officiella försäljningen. Det anses allmänt att hembränning svarar för inemot hälften av spritkonsumtionen i Norge (där en del delar av landet är helt "torrlagda"). Finland och Norge har ungefär samma restriktioner som i Sverige. Finnen använder i genomsnitt 6,6 procent av sin inkomst på sprit, norrmannen 4,6 procent, svensken 4,5 procent. Dansken använder bara 3,9 procent.

Även när det gäller fylleri sköter sig danskarna bäst. 5 promille av Danmarks befolkning hamnar i fyllecellen varje år. I Finland är det 55 promille, i Sverige 10 och i Norge 17.

Resultaten är entydiga. Alkoholproblemen är betydligt mindre i det fria Danmark än i de av restriktioner kringgådda Sverige, Norge och Finland.

PS Danskarna dricker ungefär fyra gånger så mycket öl som svenskarna. I Sverige beskattas ölet hårdare än vin per centiliter alkohol räknat. Vårt land importerar därför stora mängder vin, samtidigt som ölkonsumtionen är internationellt sett låg. Omfördelningen från öl till vin har i stort sett skett sedan mellanölet förbjöds.

Effektivare sjukvård

I USA drivs 80 procent av alla sjukhus av ideella stiftelser, religiösa samfund eller offentliga myndigheter. Det går inte bra för de sjukhusen. Det är en snabb privatiseringsväg på gång. Kommersiella företag tar över sjukhus som drivs utan vinstintresse, sjukhus som står på ruinens brant.

Det som framtvingar den här utvecklingen är ökat kostnadsmedvetande hos försäkringsbolagen och i den offentliga sjukförsäkringen. Idag finns en fastställd taxa för olika typer av ingrepp. Tidigare kunde de ibland föga rationellt skötta icke vinstinriktade sjukhusen ta ut sina kostnader av försäkringsbolagen eller Medicare/Medicaid-systemet. Idag går inte det längre.

Privatiseringen leder alltså inte till förändringar i priserna utan till sänkta kostnader. Något som borde ligga i allas intresse.

Hospital Corp of America, som ägs av ett investmentbolag och ger god avkastning, köpte under 1984 upp 17 sjukhus. De flesta stiftelseägda med ekonomiska svårigheter.

Sammanlagt finns 5.800 sjukhus i USA.
(Veckans Affärer)

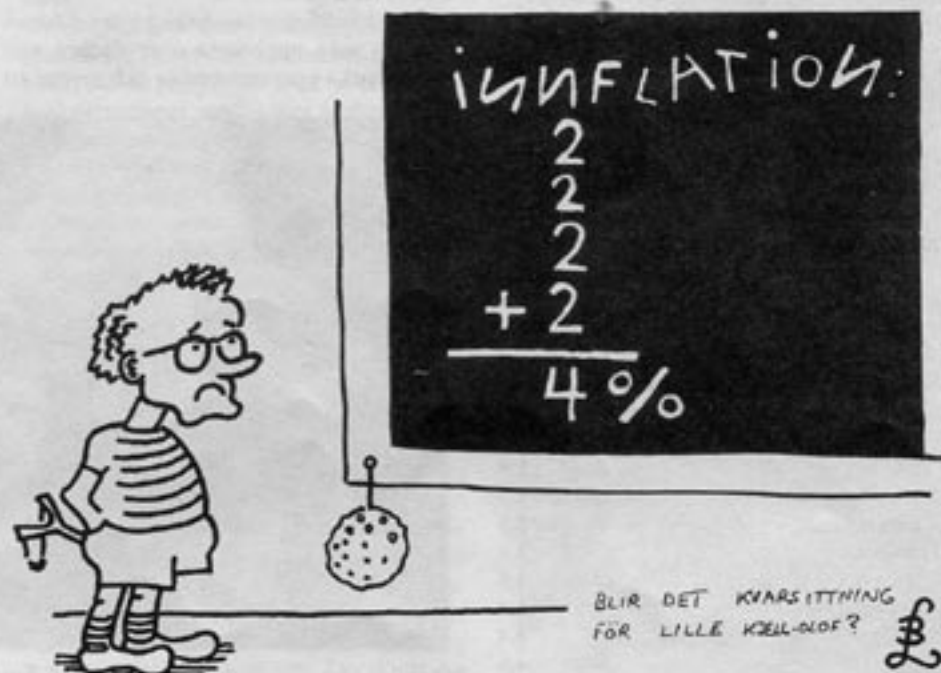
TV-monopolet faller

De franska socialisterna går nu i bränschen för att avskaffa det franska TV-monopolet. Radiomonopolet har redan fallit. Socialisterna drev t o m en egen piratradiostation när de befann sig i opposition. Till sommaren skall privata lokala TV-stationer börja sin verksamhet. Man räknar med att ungefär 80 TV-stationer kommer att komma igång de närmaste åren.

(The Economist, London)

Törstiga danskar

I Danmark råder som bekant kontinentala vanor när det gäller öl, vin och sprit. Det går att handla i närmaste livsmedelsbutik, utan de restriktioner som gäller i Sverige. Statistik över alkoholkonsumtionen i Norden (från finska systembolaget *Alko*) visar att finnarna dricker mest brännvin i Norden, 9,34 liter per invånare och år. Svenskarna kommer god tvåa med 7,12 liter, norrmännen dricker 3,87 liter mot danskarnas 4,74. I

BESTÄLL HÄR!

Nyheter

Den här gången kan vi dels erbjuda kuvert med den skattetrötte medborgaren och texten "Lätta bördan", dels kaffekoppar med texten "Sverige fritt från socialism" och svenska flaggan (handmålade).

Beställningsregler

1) *Postgiro/bankgiro.* Sätt i förväg in beloppet på postgirokonoto 85 95 89-4 (i Finland 11 25 82-9, i Norge 1 99 82 77, i Danmark 1 69 06 98). Eller på svenskt bankgiro 261-2638. Ange önskade artiklar direkt på talongen. *Porto tillkommer med 6:- per beställning.*

2) *Check.* Skicka in beställingsedeln tillsammans med en check ställd på Stiftelsen Contra. *Porto tillkommer med 6:- per beställning.*

3) *Postförskott.* Skicka in beställingsedeln till Contra. Vi sländer varorna per postförskott. *Porto tillkommer med 14:- per beställning.*

Beställningar över 200:- levereras utan portotillägg.

Betalningssätt:

- Postgiro Check/kontanter
 Postförskott Bankgiro

Anges ej betalningssätt skickas beställningen automatiskt som postförskott.

Medlemskap i bokklubben Frihetsforum. Sätt kryss här och ande dessutom vilken eller vilka böcker som önskas.

Prislistan gäller fr o m 1985-03-15. Reservation för prisändringar som träder i kraft när ny prislista utkommer. Priserna inkluderar 23,46% mervärdesskatt.

Leveranstid cirka två veckor.

Angivna priser gäller även i norska kronor. Vid omräkning till finska mark dra av 20% och till danska kronor lägg på 25%.

Contra

- ... Contra, äldre nr per st 9:-
... Contra, prenumeration 49:-

Affischer

- ... Solzjenitsyn/Sacharov 29:-
... Winston Churchill 29:-
... Sovjet ut ur Östeuropa 9:-
... Reklamaffisch för Contra gratis

Badhandduk

- ... ubåtsmotiv 97:-

Bildekalor

- ... Sverige fritt från socialism 10:-
... I love capitalism 12:-
... Avskaffa fonderna gratis

Kaffekoppar

- ... Sverige fritt från socialism 50:-

Klisteretiketter

- ... Sverige fritt från socialism, 7 små 5:-
... Sverige fritt från socialism, 1 stor 5:-
... Med USA för frihet, 10 st 5:-
... Prag 1968 2:-
... etikettark, 24 märken 5:-
... Contra, reklametikett, 24st gratis

Kuvert

- ... Lätta bördan, 10st 12:-

LP-skivor

- ... SÅ'nt som får mig att ilska till 59:-
... En sång om friheten 59:-

Nyckelring

- ... Svenska flaggan 9:-

Rockslagsmärken

- ... Nej till kommunism 4:-
... Sverige-Amerika-märket 5:-
... Svenska flaggan 4:-
... Löntagarfonder, Helknäppt, 4:-
... Frihet för Afghanistan 5:-
... ubåtsmärke 5:-
... Sverige fritt från socialism 5:-
... Försvar Fred Frihet 5:-

T-shirts

- ... Sverige fritt från socialism 49:-
... Slänk den! 49:-
... Sverige-Amerika-tröjan 49:-
... Frihet för Östeuropa 39:-
... Contra-tröjan 39:-
Storlekar: 140cl, 150cl, 160cl, XS, S, M, L, XL, XXL och XXXL.

Video

- ... Attack on the Americas 40:-
... Winston S. Churchill II m fl 40:-
... Skattesystemet 20:-

Hyresvillkor: Kassetten hyrs på tre dygn. Den får inte kopieras. Den som hyr kassetten svarar för att den återsänds till Contra. Om kassetten ej återsänds inom föreskriven tid tillkommer 25:- per dygn. Förstörd eller ej återlämnad kassett ersätts av hyresmannen med kronor 2.000:-. VHS-system.

Vykort

- ... Palme på skäret, 5st 15:-

Böcker

- ... Andersson: Rättsstaten (32:-) 39:-
... Barron: Kambodja (35:-) 49:-
... Barron: KGB idag (110:-) 130:-
... Beckmann: Kärnkraft (30:-) 49:-
... Bukovskij: Fredsrörelsen (36:-) 44:-
... Burke: Reflektioner (63:-) 79:-
... Carlsson: Fänge i Sovjet (33:-) 49:-
... Churchill: Västs försvar (59:-) 69:-
... Edwards: Ronald Reagan (59:-) 79:-
... Gerholm: Varför kärnkraft 15:-
... Har freden en chans (51:-) 59:-
... Huyn: Uppmarschen (45:-) 69:-
... Häggman: Kommunismen (35:-) 49:-
... Häggman: Terrorismen (65:-) 79:-
... Iveroth: Goda samhället (19:-) 29:-
... Jovius: Sovjethotet (100:-) 110:-
... Karlsson: Dömd (59:-) 69:-
... Kolman: Siste mohikanen (59:-) 79:-
... Kortnoy: Antischack (49:-) 59:-
... Küng: Vindens barn (85:-) 99:-
... Leys: Kinesiska bilder (43:-) 49:-
... Nixon: Det verkliga kriget (48:-) 69:-
... Nixons namnteckning, tillägg 34:-
... Rydenfelt: Välfärdsstaten (36:-) 44:-
... Sacharov (79:-) 89:-
... Sanden: Agent för KGB (40:-) 49:-
... Skratt mot Sovjet (33:-) 39:-
... Solzjenitsyn: Västerlandet (33:-) 41:-
... Sparre: Lågan i mörkret (39:-) 49:-
... Strauß: Uppror i Öst (18:-) 29:-
... Tyranniets triumf 5:-
... Walker: Kina 9:-
... Vittnen från Gulag 25:-

.....
Namn

.....
Adress

.....
Ortsadress

.....
Porto tillkommer till angivna priser. Se beställningsreglerna för detaljerad information.

Polis mot hjälpande

Den tjeckiska hemliga polisen STB har förhört en rullstolsbunden kvinna i Ceska Trebova. Hon hade samlat in mat som hon regelbundet skickade till Moder Teresa i Calcutta. Säkerhetspolisens agenter ville inte tro att det fanns några humanitära motiv bakom kvinnans åtgärde, det råder ju ingen svält i Indien. Kvinnan, Cecillie Kotisova, visade poliserna en bild på Moder Teresa och berättade att hon fått Nobels fredspris, något som poliserna inte hade en aning om.

(News Digest International, Sydney)

Socialism - ett brott mot mänskligheten

Människan har genom århundradena lärt sig att bättre utnyttja vad jorden har att bjuda på. Tekniken och kunskaperna finns. Men plötsligt dyker det upp ett ekonomiskt system som skapar svält i bördiga områden. Där människorna måste lita till import eller hjälp från områden som inte tillämpar systemet. Socialismen bryter ned vad generationer byggt upp för förbättrad försörjning.

Bilderna från svältens Afrika tillhör de värsta vi kan skåda i vår värld. Vårt land — och andra länder — måste handla så snabbt som möjligt för att motverka det elände som redan kostat så många liv.

Men samtidigt som vi handlar för att rädda liv idag får vi inte blunda för de verkliga orsakerna till tragedin. Att göra det skulle vara att förlänga svälten och lidandet, något som ingen humanitär människa eller nation vill medverka till.

Det råder inget tvivel om att torkan i Etiopien har haft stort inflytande på livsmedelsproduktionen. Men, som *The Economist* i London skriver: "Det behövs människor för att förvandla Guds handlingar till en katastrof. I Etiopien har torkan, som alltid, följts av lokal brist på livsmedel. Brukarna av Afrikas känsliga jordar känner alltför väl till det. Om de lämnas ifred sparar de under goda år för de dåliga år som måste komma. Men den etiopiska jantan har förbjudit det. Istället för den gamla regimen som styrdes av inkompetenta jordägare har landet fått en ny dålig regim under överste Mengistu Haile Mariam. Den styrs av doktrinära och inkompetenta soldater. Att spara de goda åren kallas hamstring. Att spara pengar från tidigare skördar kallas kapitalistisk ackumulation. Att försörja sig på att transportera livsmedel kallas exploatering. Allt straffas med offentlig utpressning och värre. Det var så Stalin kvävde jordbruket i Sovjet, där har det inte hämtat sig än..."

Socialismen bakom

Livsmedelsbristen i Afrika förorsakas lika mycket av ideologin som av torkan. Den tidigare amerikanska FN-ambassadören Jeanne Kirkpatrick framhåller: "Många delar av världsdelen, inklusive områden som tidigare var livsmedellexportörer har blivit beroende av import... Tvång har misslyckats där marknadskrafterna mycket väl skulle kunna ha lyckats."

Professor Michael F. Lochtie från University of California i Los Angeles och Stephen K. Commins, ledare för ett livsmedels och jordbruksprojekt vid African Studies Center

konstaterar att det socialistiska jordbruket i Afrika "i stort sett har visat sig vara oförmöget att upprätthålla en hög produktion". Det gäller naturligtvis inte bara i Afrika utan också i hela Östblocket. De konstaterar att "Land efter land i Östeuropa och på andra håll har övergett kollektivjordbruket för privatjordbruk, blandformer eller lokalt kontrollerade kooperativ. Vilka de teoretiska

förtjänsterna än må vara har jordbrukskollektiven i Afrika visat sig vara oförmögna att förbättra produktionsnivån på landet. De länder som har försökt genomföra jordbruks-socialism, särskilt Tanzania, befinner sig idag i mitten av en förödande jordbrukskris och de måste importera enorma mängder livsmedel för att undvika svält."

Lochtie och Commins drar i en rapport

I de kapitalistiska industriländerna fylls magasinerna med jordbruksöverskottet. I de kapitalistiska u-länderna är livsmedelsbristen på väg att lösas. Men i de socialistiska u-länderna drabbas befolkningen av den ena hungerkatastrofen efter den andra.

för Hungerprojektet, ett projekt för att komma åt hunger och svält i världen, slutsatsen: "Det är ironiskt att det socialistiska jordbruket i Afrika har skapat just det beroende det syftade till att frigöra sig från; det har gjort det nödvändigt att öka nivån på hjälpen från Väst."

Produktionen minskar

Den socialistiska jordbrukspolitiken i Afrika har eliminerat behovet att vara produktiva för bönderna. Commins drar slutsatsen: "I flertalet afrikanska länder har städernas invånare större politisk tyngd än landsbygden. Ländernas största inrikesproblem beror på att man erbjuder bönderna för låga jordbrukspriser för att hålla ner matpriserna i städerna. Kritiker hävdar att de låga priserna motverkar jordbruksproduktionen och därmed undergräver hela kontinentens livsmedelsproduktion."

Medan hundratusentals män, kvinnor och barn svälter, proklamerade den etiopiska regimen landet som en marxistisk-leninistisk stat i september 1984 och gjorde av med 100 miljoner kronor på att fira sitt tioårsjubileum vid makten. Regeringen har lagt en importskatt på livsmedelsgräver på 100 kronor per ton, plus hanterings- och transportkostnader på 1.500 kronor per ton. En

religiös grupp som inte kunde betala dessa avgifter erbjöd sig att komma med sina egna lastbilar. Det fick de — om lastbilarna var tillverkade av Mercedes Benz och överlämnades till regeringen utan ersättning efter två år.

Marxismen i Etiopien har fått 500.000 etiopier att fly till östra Sudan och ytterligare 700.000 att fly till Somalia. Moskva förser Etiopien med vapen, men bryr sig föga om massvälten. Alan Keyes, ställföreträdande amerikansk FN-ambassadör, säger: "1983 bidrog Sovjet inte alls till FN:s livsmedelsprogram, inte ens till Etiopien, där Sovjet har satsat 25 miljarder kronor i militär hjälp sedan 1977. De förefaller strunta i hundratusentals människors behov, människor som dör inför dem. Deras svar till hungriga munnar är slagord, deras svar till tomma magar är retorik".

Sedan 1960 har livsmedelsproduktionen i Afrika ökat med mindre än 2 procent per år, och tillväxttakten är nu avtagande. Under hela den tiden har befolkningen ökat med mer än två procent per år, och tillväxttakten ökar. Afrika är idag det enda område i världen där man producerar mindre mat per invånare idag jämfört med för tjugo år sedan.

Dr Melvin B Krauss vid Hoover Institute säger t ex: "Sedan självständigheten 1957 har Ghana genomlidit fem militärkupper och tre civila regeringar. Ghana skulle kunna vara ett typexempel i Tredje världen på hur socialismen och välfärdsstaten har gjort totalitarismen till ett inslag i det politiska livet." 1962 nationaliserade Kwame Nkrumah, den afrikanska nationalismens fader, tobaksplantagerna. Tobaksproduktionen 1984 var en tiondel av vad den var 1974. Ghanas kakao-skörd var under 67 år i rad världens största. Den var 1984 270.000 ton, jämfört med 440.000 ton omedelbart efter självständigheten.

Samma historia upprepas runt om i Afrika. I Folkrepubliken Kongo minskade produktionen vid sockerplantagen Suco, som nationaliserades 1970, från rekordet 100.000 ton 1968 till 5.700 ton tio år senare. 1977 slogs sockerraffinaderiet igen. Jordnötsoljaanläggningar har också fått läggas ned, eftersom de få bönder som odlade jordnötter sålde dem på svarta marknaden till dubbla det av regeringen fastställda priset.

De som på allvar engagerar sig för Afrikas svältande miljoner borde börja med att identifiera svältens orsak: socialismen.

Allan C. Brownfeld

Tankar om arbetslösheten

Max Geldens är direktör i det internationella konsultföretaget McKinsey (ett av världens främsta med många uppdrag också i Sverige). Han har analyserat arbetslösheten och presenterat en rad tänkbara tankar som vi gärna vill förmedla till Contras läsare.

Sedan lång tid tillbaka har det återkommit förutsägelser om massarbetslöshet som en följd av tekniska framsteg. Hela tiden har prognosmakarna haft fel. Sedan 1880 har antalet sysselsatta i OECD-länderna mer än tredubblats, trots att den tekniska utvecklingen gjort att mer än två tredjedelar av de jobb som fanns före 1880 har försvunnit. Sysselsättningen har ökat snabbast i de länder som satsat mest på arbetsbesparande teknik (Sverige är ett sådant exempel).

Geldens menar att vi i princip får uppleva samma process i samband med datoriseringen.

Den som 1880 kunde förutspå att vi skulle få traktorer, skördetröskor, konstgödning och en avancerad transport-, lagrings- och förädlingsindustri på livsmedelsområdet kunde också förutse att nio tiondelar av jordbruksjobben skulle försvinna. Nu var det ingen som gjorde de förutsägelserna, men nio tiondelar av jordbruksjobben försvann, samtidigt som industriländerna idag producerar livsmedel så att det blir överskott

istället för att drabbas av återkommande svältår, som på 1800-talet. Och allt detta trots en fördubblad befolkning.

När antalet jordbrukare har minskat med nio tiondelar har de som blivit kvar blivit tio gånger så förmögna. Det har därför funnits en mekanism som på ett naturligt sätt har gjort jordbrukarna positiva till den tekniska utvecklingen. Det förhåller sig annorlunda inom stora delar av industrin. När stålindustrin har blivit tio gånger så effektiv har inte stålarbetarna blivit tio gånger så rika (även om de har fått många gånger bättre lön). I jordbruket var arbete, kapital och företagande förenat i en enda person, i stålindustrin är funktionerna uppdelade. Av den anledningen händer det (framförallt i utlandet) att facket motsätter sig arbetsbesparande maskiner. En speciell yttring av detta synsätt är talet om förkortad arbetstid för att ge alla arbete.

När vi i traditionella näringar effektiviserar produktionen får vi utrymme att låna oss åt annan verksamhet. Framförallt i länder med ett rimligt skattesystem och fritt fram för privata initiativ tar det sig uttryck i nya företag och ny sysselsättning. I USA skapades under 1970-talet 19 miljoner nya jobb.

Vilka jobb var det? Jordbruket fortsatte sin rationalisering och där blev det inte många nya jobb. 5% av de nya jobben kom i industrin,

medan 11% tillkom i annan varutillverkning (tillverkning i mindre skala). 12% av jobben kom i den traditionella servicesektorn, medan 72% kom i "informationsindustrin". Det var 14 miljoner nya jobb!

Inom industrivärlden har "hotet" om en teknologisk revolution gång på gång tagits som utgångspunkt för dystra profetior om sysselsättningen. Sanningen är att sysselsättningen i industrivärlden har ökat 90 av de senaste 100 åren! Sett över femårsperioder finns det bara en (1930-talets första hälft) som inte har inneburit att andelen sysselsatta i förhållande till befolkningen har ökat. Sedan 1970 har sysselsättningen i industriländerna ökat med 30 miljoner. Men det finns fortfarande arbetslösa, eftersom fler gett sig ut på arbetsmarknaden. Men en fortsatt datorisering och automatisering öppnar möjlighet till sysselsättning även för dem som nu är arbetslösa.

På ett villkor, att det lämnas utrymme för privata initiativ på de expansiva områdena. I ett samhälle med högt skattetryck går det inte att förlita sig på expansion i den offentliga sektorn. Det är därför som sysselsättningen har ökat snabbast i länder med liten offentlig sektor. USA står — som framgått ovan — för en stor del av industrivärldens sysselsättningsstillväxt under de senaste femton åren.

"Back-Channel-diplomati" ett hot mot Sverige

Sovjet använder sig målmedvetet av "hemliga kanaler" för att nå sina politiska syften. Det är fel att spela med.

"Vi har även diskuterat hur man skulle kunna etablera en 'back-channel' om ubåtsincidenterna". (Anders Ferm i hemligt brev till Olof Palme 1983-05-25).

Alltsedan Stalins dagar är de dubbla diplomatiska kanalerna sovjetdiplomatiens speciella instrument för politisk påverkan av omvärlden. När Stalin på 1930-talet arbetade på att få igång ett stort krig i Europa använde han vid flera tillfällen en typisk "back-channel".

Våren 1933 sände han sin georgiske barn-domsvän David Kandelaki som chef för en sovjetisk handelsdelegation till Berlin. Ett av Kandelakis uppdrag var att i *diskreta former* understryka sin uppdragsgivares förhoppning om en omorientering av Hitlers politik gentemot Sovjetunionen. Genom Kandelaki kunde Stalin få kännedom om Hitlers verkliga avsikter utan att själv behöva binda sig vid de löften som eventuellt gavs eller förespeglades tyskarna.

Visserligen lyckades inte Kandelaki under sina två år i Berlin åstadkomma några synliga resultat, men han beredde ändå vägen för vad som komma skulle. Och till slut lotsades Tyskland via en typisk "back-channel" in på ett militärekonomiskt samarbete med Sovjet utan att de båda staternas officiella representanter hade sagt annat än hårda ord om varandra inför offentligheten.

Stalin och Finland

I april 1938 lät Stalin sin andre legationssekreterare i Helsingfors, Boris Jartsev, ta en diskret kontakt med Finlands utrikesminister, Rudolf Holsti. Jartsev ringde helt enkelt upp Holsti och bad om ett "privat" samtal för att överlämna ett brådskande meddelande från Moskva. Helt protokollstridigt tog Holsti emot honom, och en rad *hemliga samtal* utspann sig. Stalins uppenbara avsikt med dessa samtal var att om möjligt binda upp Finland genom underhandslöften av Holsti i den informella atmosfären. Själv hade Stalin möjligheten att när som helst desavouera Jartsev, som ju bara var en underordnad tjänsteman.

Våren 1936 började den sovjetiske ambassadören Ivan Majskij umgås privat med Winston Churchill, som då stod utanför regeringen. Genom denna "back-channel" till brittiska regeringen kunde Majskij vilseleda Chamberlain beträffande Stalins avsikter. Om något läckte ut och visade sig vara lögn kunde Majskij utan vidare hävda att han "blivit missförstådd". Det rörde sig ju enbart om muntliga samtal.

I april 1983 hade Sovjet manövrerat fram ett läge där det tydligen föll sig naturligt för Anders Ferm att föreslå Michail Milstein "att mycket diskret sända en representant till Moskva tillsammans med en militär expert". Eventuellt kunde man i stället "inbjuda en sovjetisk representant till ett diskret besök i Sverige". Ledarna i Kreml måste ha gnuggat händerna av förtjusning. Det är ju precis den här sortens *diskreta samtal* som den sovjetiska diplomatin behöver för att kunna manipulera andra länders regeringar. Men i och med att planerna läckte ut var naturligtvis hela den diskreta kanalen förstörd.

Behövs ingen back-channel

Det behövs givetvis ingen "back-channel" för att en svensk diplomatisk not skall nå fram till Politbyrån. Ingen på lägre nivå kan besluta om Sovjets reaktion på en sådan not. När Ferm hade kommit så långt som till att föreslå "diskreta samtal" så måste motparten ha förstått att han var inne på tanken att det fanns *annat att säga* än det som kunde sägas i en officiell not. Hans ord till Milstein: "Vi vill vara säkra på att någon politiker tillräckligt högt upp tar del av vår protest" blir då tolkade som liktydigt med: "Vår not till Sovjetregeringen tillmåter vi ingen större betydelse, vi räknar inte med att Politbyrån ens läser den." Detta är den hemliga diplomatin metod. Det som sägs i officiella noter görs "för protokollet", men det *reella* budskapet lämnas genom en diskret "back-channel".

Ett annat sätt att föra fram ett reellt budskap om vänskap med Sovjet vid sidan av protesterna för protokollet är att göra klart

Back-channel-diplomatin utvecklades till fulländring av Stalin innan Andra världskriget. Palme vill använda sig av samma metoder i Sverige i mitten av 1980-talet.

att man avser att bedriva "business as usual". (Tänk på Kandelaki och hans handelsdelegation). Alltså man överlämnar protestnoter, men kallar inte hem ambassadören, upphör inte med de officiella besöken. Vill man vara riktigt säker på att det hemliga budskapet skall bli rätt uppfattat kan man rentav sända en handelsdelegation till Moskva för att utöka handelsutbytet. Budskapet förstärks om man uttryckligen kallar detta att "förbättra" handelsförbindelserna. Handel är en *realitet* som Kreml fäster mycket större vikt vid än noter och deklarationer.

Det ligger i den hemliga sovjetdiplomatin natur att syftet med sådana "signaler" som t ex gränskränkningar inte uttalas i klarspråk. I stället avvaktar Kreml motpartens olika reaktioner och uppmuntrar de önskvärda responserna men avvisar eller kritiserar de icke önskvärda. Protestnoter besvaras med förnekanden och tystnad, besök av ministrar och tjänstemän bemöts med hjärtlighet och tillmötesgåenden. Vad som kan uppnås med denna metod är t ex att lotsa in ett grannland på en väg som innebär att grannlandet så småningom accepterar fortsatta sovjetiska kränkningar utan annan reaktion än resignerade konstateranden. I förlängningen får Sovjetunionen en de facto-rätt att utnyttja grannlandets territorium i viss utsträckning.

Denna "rätt" kan bekräftas på olika sätt genom "back-channels" samtidigt som den självfallet måste förnekas i offentliga regeringsuttalanden. Andra bekräftelser kan ges genom skenbart slarviga uttalanden utanför protokollet, avsiktliga läckor o dyl – allt åtföljt av officiella dementier.

Att makthavarna i Kreml gärna vill uppnå fördelar av antytt slag på grannlänternas bekostnad är väl ganska naturligt. Men måste de inte ge någonting likvärdigt i utbyte till grannlandet för att uppnå detta? Inte nödvändigtvis. Eftersom spelet i princip är hemligt behöver inte menige man i grannlandet vet veta att något har förlorats. De som behöver

få faktiska fördelar i utbyte är de ansvariga makthavarna i grannlandet. Till dem kan Sovjet ge personliga förmåner i deras egenkap av konstamlare eller ledare av en internationell organisation eller vad de nu kan råka vara. (För den amerikanske ambassadören Joseph Davies arrangerade man "fynd" på tavelmarknaden i Moskva, fynd som konststälkaren Davies var omåttligt stolt över.) Resten av folket i grannlandet får i stället veta att handeln och de kulturella förbindelserna stadigt "förbättras" och att gränskränkningarna inte längre är något sensationellt utan en trivial och alldaglig företeelse som inte är mycket att orda om.

På detta sätt kan en skickligt utövad hemlig diplomati göra alla parter nöjda.

Förutsättningen är att det som skall hållas hemligt förblir hemligt och inte får läcka ut till massmedia. Olof Palme har säkert stor fallenhet för "back-channel"-diplomati. Hans svaga punkt är just läckaget.

Carl O. Nordling

Carl O. Nordling har utförligt behandlat den hemliga diplomatin som inslag i Sovjets utrikespolitik under Stalin i skriften *"Defence or Imperialism? An Aspect of Stalin's Military and Foreign Policy 1933-1941"* (Contributions to Soviet and East European Research, Vol 11, Uppsala 1984)

Australiens

CONTRA

En motsvarighet till Contra i Australien är tidskriften News Digest International. Rune Westin har intervjuat NDI:s redaktör John P Keds.

Hur tillkom News Digest International och varför?

—För tjugotretio år sedan befann sig Solzjenitsyn, Bukovskij och andra prominenta motståndsmän i Gulag, eller så tystades de av KGB. Pressen publicerade bara i begränsad utsträckning sådant som var oförordligt för Sovjetunionen. Och de uppgifter som publicerades förnekades dagen därpå av marxisterna och de som sympatiserade med Sovjetunionen. I Australien fanns tiotusentals flyktingar från andra sidan järnridån, men i det stora hela tog pressen ingen notis om dem. Om någon fick sin skildring om Sovjet publicerad kallades denne av marxisterna och vänsterradikalerna för nazist eller fascist. Därför har News Digest International tillkommit.

Du kommer från Litauen. Kan Du berätta om Dig själv?

—Jag har skogsutbildning i Litauen och dessutom en doktorsgrad i nationalekonomi från Västtyskland. I samband med den första sovjetiska ockupationen av Litauen 1940-41 organiserade jag en underjordisk motståndsgrupp, men blev förrådd, arresterad och fängslad av NKVD. När kriget bröt ut mellan Tyskland och Sovjetunionen den 22 juni 1941 började NKVD-vakter avrätta fångarna en efter en i min cell. När det blev

min tur att avrättas svängde en tysk stridsvagn upp invid fängelset (som låg bara 6 km från gränsen). När tyskarna säkrat kontrollen över fängelset blev jag och de övriga fångarna frisläppta. Under de fyra år som tyskarna ockuperade Litauen blev jag fängslad två gånger, men bägge gångerna släpptes jag efter förhör. När Röda armén kom tillbaka 1944 lyckades jag lämna landet som politisk flykting och tog mig till Västtyskland. 1950 emigrerade jag till Australien och har här engagerat mig i en rad organisationer.

Hur ser Du på australisk politik idag?

—Australien är ett lyckligt lottat land eftersom det har så rika naturtillgångar. Australien är politiskt stabilt. Liberala partiet, som tidigare organiserade de konservativa, har under det senaste årtiondet blivit överdrivet liberalt. Arbetarpartiet består av tre olika fraktioner. En högerflygel, en centerflygel och en vänsterradikal marxistisk flygel. Partiet sitter för närvarande vid makten och i stället för att ägna sig åt nationens angelägenheter ägnar sig partiet åt inbördes stridigheter. Vänsterflygeln arbetar för att få bort de amerikanska baserna och för att göra Australien till ett neutralt och kärnvapenfritt land.

Australiens största svaghet är den destruktiva makt som fackföreningarna utgör. Flera fackföreningar befinner sig i händerna på marxister. De lamslår landets ekonomi genom olagliga och oftast vanvettiga strejker. Det skadar Australiens internationella marknader.

Intervju: Rune Westin

Intresserade kan skriva till NDI:s Sverige-korrespondent, Rune Westin, Box 4201, 181 04 Lidingö.

Privatisering av fängelserna

Det senaste området för privatiseringsvägen i USA är fängelserna. Vi har i notisform tidigare berättat om något enstaka exempel. Nu blir alltför fängelser privata.

Antalet fångar i USA har fördubblats på en tioårsperiod. Fängelserna är överfulla, men skattebetalarna ställer inte upp och bygger nya. I New York kostar ett nytt fängelse 100.000 dollar per cell att bygga! Därtill kommer kostnader för att hålla fången på mellan 26.000 och 40.000 dollar per år, också det i New York.

Delstaterna vänder sig nu till företagen för att hitta bättre lösningar. Byggföretagen erbjuder sig att bygga ett fängelse på ett år, när det kan ta myndigheterna sex eller sju år att klara av saken (på grund av all byråkrati).

Också driften av fängelserna tas över av privata företag. Ett tjugotal fängelser drivs redan på det sättet. Ett av företagen heter *Corrections Corporation of America*. När får vi *Svensk fängelsvård AB*?

Hittills är det bara Texas och New Mexico som har antagit lagar som innebär att man kan lägga ut fängelserna på entreprenad.

Corrections Corp har dock kontrakt med den federala regeringen om drift av två förläggningar för illegala invandrare och två federala fängelser. Kostnaderna ligger cirka 5% under statens egna kostnader för motsvarande anläggningar.

Partiledarna säger ifrån om Vietnam

Trots Vietnams aggresion mot grannländerna. Trots Vietnams politiska förtryck. Trots ett ineffektivt socialistiskt ekonomiskt system. Trots det ena misslyckandet efter det andra på platsen. Trots allt detta fortsätter den svenska u-hjälpen till Vietnam. Förslag för budgetåret 1985/86 är 300 milj kr.

Contra har i ett öppet brev vänt sig till de borgerliga partiledarna och frågat om den svenska u-hjälpen till Vietnam. Det kan tilläggas att svensk u-hjälp till 63% går till socialistiska och kommunistiska diktaturstater. Länder där personer med Olof Palmes och Kjell-Olof Feldts "högeråsikter" sedan länge försmäktar i fängelsehållorna.

I samband med att utrikesminister Lennart Bodström besökte Vietnam sände Contra ett öppet brev till de fyra borgerliga partiledarna. Vi återger brevet nedan.

1. Sverige ger innevarande budgetår 365 miljoner kr i u-hjälp till Vietnam.
2. Vietnam genomför i dagarna en omfattande offensiv i grannländerna Kambodja och Laos. Tusentals flyktingar drabbas av offensiven bara några kilometer från Kambodjas gräns till Thailand.
3. Vietnam är en kommunistisk diktatur och bedriver angreppskrig mot sina grannländer.
4. Sveriges utrikesminister Lennart Bodström planerar ett officiellt besök i Vietnam från den 10 januari. Bodström har uttalat att det inte kommer ifråga att skära ned den svenska u-hjälpen till Vietnam.

Mot denna bakgrund har Stiftelsen Contras styrelse beslutat att anta följande uppmaning till de borgerliga partiledarna:

Svensk u-hjälp bör främja uppbyggnaden av fria, oavhängiga och demokratiska u-länder. De borgerliga partiledarna bör därför var för sig eller gemensamt uppmana Sveriges utrikesminister att resa till Vietnam endast om följande åtgärder först vidtas:

1. En avvecklingsplan för den svenska u-hjälpen till Vietnam fastställs.
2. Sverige ställer följande krav för att avvecklingsplanen inte skall fullföljas:
 - a. All vietnamesisk verksamhet i Laos och Kambodja upphör.
 - b. Vietnam utfäster sig att garantera mänskliga fri- och rättigheter i överensstämmelse med FN:s konvention om de mänskliga rättigheterna.

Thorbjörn Fäldin

I ett öppet brev tar Du upp biståndet till Vietnam.

I årets budgetproposition har regeringen föreslagit en sänkning av biståndet för Vietnam från 365 till 300 milj kr. Centerpartiet anser dock, att eftersom landet stärkt sitt grepp om grannlandet Kampuchea genom den militära ockupationen, måste Sverige fortsätta att avveckla sitt bistånd. Om vi fortsätter nuvarande biståndspolitik kan det uppfattas som ett accepterande av ockupationen av Kampuchea. Det kan indirekt också frigöra vietnamesiska resurser för dem. Vi har därför föreslagit att regeringen bör förelägga riksdagen en plan för snabbast möjliga avveckling av biståndet till Vietnam.

Med vänlig hälsning
Thorbjörn Fäldin

Ulf Adelsohn

Allt sedan Vietnams invasion i Kampuchea har Moderata Samlingspartiet förordat en avveckling av biståndet till Vietnam. Vi anser det inte förenligt med Sveriges folkrättsliga förpliktelser att ge bistånd till ett land som för angreppskrig mot och ockuperar andra länder. I enlighet härmed föreslår vi i riksdagen att inga nya medel anslås till Vietnam för nästa budgetår. Tillgängliga reserver bör användas för att avveckla biståndet.

Hälsningar
Ulf Adelsohn

- c. Fria val genomförs i Vietnam.

Christer Arkefors
Stiftelsen Contra

Bengt Westerberg och Alf Svensson har avstått från att svara på Contras brev.

Neutralitetsförsvaret

Inget ord har mer missbrukats än ordet neutralitet. Neutraliserad stat är en stat som genom bindande fördrag med andra stater förpliktigt sig att i händelse av krig intaga en neutral hållning och som fått denna ständiga neutralitet erkänd av övriga fördragsländer. Schweiz är en sådan stat. Redan på Wienkongressen 1815 erhöll den lilla Förbundsrepubliken "heliga" garantier av de deltagande staterna om ständig neutralitet.

Genom internationella fördrag (1831, 1867 och senare) garanterades Belgien och Luxemburg ständig neutralitet av Europas stormakter. Kejsardömet Tyskland var en av dessa makter. Vid första världskrigets utbrott 1914 kränkte Tyskland brutalt Belgiens och Luxemburgs neutralitet genom väpnad ockupation av de två staterna. Den tyske rikskanslern Bethmann-Hollweg förklarade cyniskt, att garantin om Belgiens neutralitet endast var en bit papper.

Andra världskriget medförde nådastöten för begreppet neutralitet. De krigförande stormakterna Hitler-Tyskland och Sovjetunionen åsidosatte alla ingångna fördrag — Belgien, Holland, Luxemburg, Danmark, Norge och de tre baltiska staterna erövrades och ockuperades av fientliga arméer. Sex stater lyckades bevara neutraliteten — Sverige, Spanien, Irland, Portugal, Turkiet och Schweiz. Spanien och Portugal klarade sig genom sitt geografiska läge. Finland skonades från sovjetiskt herravälde genom tappert försvar av sitt territorium. Sverige och Schweiz ansågs av de krigförande makterna sakna strategiskt värde.

Angreppsplaner mot Sverige och Schweiz

Planer att ockupera Sverige och Schweiz ingick i den tyska generalstabens strategi. Kodnamnet för Schweiz var "Operation Tannenbaum" och för Sverige "Operation Nord". Flera omständigheter gjorde att de två staterna förskonades från krigshandlingar.

Också de allierade hade planer på angrepp mot de två neutrala staterna. Storbritannien var berett att besätta Nordnorge och annektera de svenska malmfälten och upprätta förbindelse genom Sverige för att via Finland undsätta Sovjetunionen. Redan i krigets inledning ockuperade England den danska ön Island. Försvaret av den viktiga, strategiska ön övertogs senare av USA. Efter landstigningen på det italienska fastlandet var de allierade redo att fortsätta frammarschen norrut för att genom det neutrala Schweiz angripa Tyskland. Operationen genomfördes aldrig sedan Schweiz förklarat, att alla försök av en angripare att tränga in i landet skulle mötas med militära medel. Efter Paris fall

kom tyskarna över en fransk plan på ett angrepp mot det neutrala Schweiz. Syftet var att snabbt besätta sydvästra delen med Basel och öppna en ny front mot Tyskland. Inte heller denna plan kom till utförande.

Kommer neutraliteten att respekteras i ett kommande krig? Erfarenheten från två världskrig motsäger detta. Schweizarna vet att det enda som kan hindra en främmande makt att angripa och ockupera landet är ett starkt försvar. Vi svenskar har inte förstått det.

Det schweiziska försvaret.

Redan i början av seklet inledde Förbundsrepubliken uppbyggandet av försvaret. Tunntar och insprängda bunkers finns i dag

spridda runt om i Alperna. Det underjordiska försvarssystemet består av över 6.000 befästa enheter, som kostat 30 miljarder franc att bygga. Förstärkningar av försvarslinjerna pågår oavbrutet.

Varje schweizisk man mellan 20 och 50 år har militärplikt. Ett bevis på medborgarnas fosterländskhet och lojalitet mot sitt land, är att varje värnpliktig har sin uniform och vapen i hemmet. På 48 timmar kan landet mobilisera 650.000 man. Bakom krigsmakten står hela folket enat. Halvmilitära organisationer och civilförsvaret står rustat för sina uppgifter inom totalförsvaret.

Krigsmakten kostar 3 miljarder franc om året. Armén består av 2.000 tunga och lätta pansarvagnar, 1.500 artilleripjäser och robotbatterier, 2.000 pansarvapen. I flygvapnet ingår 200 attackplan (Hawker), 70 jaktplan (Mirage III), 80 Northrop F-5E och 75 F-5E. Vidare ingår ett hundratal amerikanska stridshelikoptrar.

Den tekniska utrustningen är förstklassig. Elektroniska vapensystem tillverkas i landet

som har en väl utvecklad vapenindustri.

"Vår försvarsstrategi består av seg och lång försvarsstrid mot varje fiende som kränker vår neutralitet. Vi kommer att kämpa om varje meter av vårt land och vi räknar inte med utländsk hjälp. När det gäller vår frihet står hela folket enat."

Försvaret i Schweiz är ingen partifråga, som i vårt land där oenigheten är utmärkande. Inte ens allvarliga sovjetiska ubötskränkningar har förmått ena de socialistiska och borgerliga partierna i försvarsfrågan. Det socialdemokratiska partiet med stöd av kommunisterna går medvetet in för att skära ner försvarsutgifterna i strid mot överbefälhavarens yrkanden och mot majoriteten av svenska folket.

I motsats till Sverige, där de ansvariga

myndigheterna, massmedia och en stor del av folket är naiva nog att lita på svensk neutralitet, har Schweiz en helt annan uppfattning. "Vi tillhör västvärlden. Vi tror inte att vi kan behålla vår neutralitet i ett nytt krig. Vi är inte skyddslösa vid en internationell kris och vi kommer i god tid att ställa oss på den rätta sidan."

Svenska folket är dåligt underrättade om hur illa ställt det är inom försvaret, där en successiv nedrustning pågår sedan länge — flottan har skrotats ner (det finns i dag inte tillräckligt med fartyg för att bevaka våra kuster.) Flygvapnet mister om några år flera flottor, armén tvingas inställa repetitionsövningar i brist på pengar. Värnplikten föreslås ändras från 47 år till 40 enligt förslag av försvarsministern som också antytt ytterligare indragningar av regementen inom fredsorganisationen.

Det går inte att förlita sig på neutraliteten. Den är inte "helig" längre.

Björn Arrhén

BOK-NYTT

Fr o m detta nummer gör vi om våra boksidor. Vi skall ta upp fler böcker. Men varje bok behandlas istället mer kortfattat.

Dömd på förhand

Jag har just läst en både skrämmande och originell bok, en skildring av en rättegång i Budapest år 1957. Trots att vi vet hur rättsordningen fungerar i kommunistländer blir skildringen skrämmande när man kommer så in på livet de personer det gäller — verkliga, levande personer. Och trots att man sitter med facit i hand (redan i prologen får vi veta vilka personer som kommer att dömas till döden) känner man en växande upprördhet med rättegångens fortskridande, en upprördhet som når sin kulmen när frihetskämparna avrättas. Ja, för det är om frihetskämpar det handlar, närmare bestämt ungrare som deltog aktivt i revolten 1956. Rättegången var förhållandevis öppen och menad som en skådeprocess för att visa omvärlden vilken god rättsordning som råder i Ungern, och vilka blodiga mördare som ledde revolten året innan. Detta misslyckades totalt, och i fortsättningen höll man "rättegångarna" i hemlighet och införde lyckta dörrar.

En — som sagt — originell bok som Paul Karlsson har tagit fram. Karlsson framstår som, förutom en hederlig och bra karl, både en god författare och en god sammanställare; utöver sammanställningen av rättegångsmaterialet (tidningsreferat) innehåller "Dömd på förhand" nämligen också utläggningar (politiska och juridiska), vittnesmål och kommentarer som på ett intelligent och elegant sätt ramar in processen.

Detta är en bok att läsa — och att läsa om! Den ger oss en nyttig påminnelse om en situation som är så hemsk, att vi gärna tränger undan den ur medvetandet.

Christer Arkefors

Paul Karlsson: *Dömd på förhand*. Eremüt-Press, 188 sidor. Kan köpas genom Contra för 69,- plus porto.

Johannes Paulus II

Under de senaste fyrahundra femtio åren har påvarnas hemland varit Italien. Karol Wojtyła/påven Johannes Paulus II har hämtats bakom järnridån, närmare bestämt från Polen. Utanför sitt hemland var han då i det närmaste okänd. I Polen var han en mycket omtyckt ärkebiskop och andlig ledare. I många teologiska frågor betraktas

han som konservativ. Även i sina ideologiska tankebanor ses han som en konservativ man. Han är mycket omtyckt för sin medmänsklighet och sin intellektuella skärpa, men han är också ödmjuk. I påveställning har Karol Wojtyła naturligtvis vissa riktlinjer att följa. Han påverkar dock även själv kyrkan, den romersk-katolska. Johannes Paulus har med sin starka personlighet vunnit respekt och stor tillgivenhet bland miljoner människor. Han betraktas som en tvärvetenskaplig påve, försöker med diplomatisk talang att balansera radikala och konservativa. Själv skulle han egentligen ha velat bli skådespelare. Det förväntades emellertid av honom att han skulle bli präst och det blev han. En förbryllande präst, som står för en katolsk kristendom som förväntat alla. Han prästvigdes 1946. Sedan har karriären bara pekats rakt uppåt. En lärd teolog, filosof, diktare och ledare.

År 1962, när andra vatikankonciliet ägde rum, var Karol Wojtyła kardinal i Krakow. Han blev en av de ledande personligheterna vid konciliet och drev på för att få igenom en rad viktiga beslut. Många idealiserande bilder har givits av Wojtyłas liv. Det väckte berättigat uppeende, när han utsattes för ett mordförsök. En sak är klar, han har följts av framgång genom sitt liv och är en mycket märklig man.

Arne Sundström

Mary Craig: *Mannen av folket*. Libris, 232 sidor. ISBN 91-7194-287-4 c:a 49:50

Ett brott för regeringen

Nog får man lust att begå mord lite till mans, när man hör politiker tala och tvingas leva efter deras vrickade diktat. Ett bra sätt att begå politiker-mord på, är att avrätta dem i satirform, en efter en. Det är just vad författarpseudonymen Ingela Bulls har gjort. Som prickén över i har hon i "Lik förbannat, Palme" bakat in ett mord på "regeringens påliggskalv" Yngve Hansson, en av de få i boken, som inte är en faktisk person i det politiska livet.

Visst var det osolidariskt av Yngve Hansson att gå åstad och bli mördad, det tycker hela s-gänget med Palme i spetsen, följd av den tråkige Ingvar Carlsson, den fatala jämställdhetsministern Anita Gradin, sin mogna ålder till trots iklädd röd äsittande klänning med höga slitsar, den sovande utrikesministern Bodström och alla de andra. Ingela Bulls gisslar dem alla, med eller utan s-märkning.

Hon tycks vara ordentligt inside när det gäller livet i regeringskansliet. Hur går det egentligen till när regeringen skriver på

vansinniga beslut, som gynnar enbart ryssarna? Jo, enligt Bulls, så låter man först ryska B-laget bjuda på vodka med mera, och när svenska regeringen är tillräckligt bortom allt förnuft, så träder ryska A-laget in, spiknyktra, och visar Palme och kompani var de skall sätta sina kråkfötter.

Mona, bokens jug, (är det möjligen Ingela själv?) låter sig bjudas på middag av Hasse Ericsson, han som hade en katalog av kontokort och hon vet att banalt smicker går hem hos dem alla. Mona försöker utreda mordet på Yngve Hansson på egen hand. Starkt misstänkt är en viss herr Palme, vars elakhet lyser igenom t o m totemmasken, när han agerar tomt i Gamla Stans julmarknad. Starkt misstänkt är också en viss herr Feldt, som för övrigt tycker att det ligger något i det där Bohman sagt, att kvinnorna borde stanna hemma vid spisarna, för där gör de minst skada.

Vem är den skyldige? Och hur gick det för Olof Palme, när barnen inte stod ut med alla hans totemmaskerade elakheter?

Ja, läs själv och skratta gott. Det är det enda man kan göra åt dessa maktgalna nollor, om man inte vill bli galen själv.

Monica Wiegert

Ingela Bulls: *Lik förbannat, Palme. Ett brott för regeringen*. Detektivroman. ISBN 91-7684-044-1.

Mordet på Jane Horney

I det svenska TV-programmet "Fallet Jane Horney" 1976 hördes en anonym, väsende röst. Författaren Bo Axelsson, Malmöjournalist, känd för sina framgångar inom undersökande journalistik, kan avslöja att rösten tillhörde en i boken namngiven präst, medlem i likvidationspatrullen.

Enligt motståndsörelsen sköts spionen Jane Horney i fiskebåten, på internationellt vatten. Enligt bl.a. hemligstämplade handlingar från svenska statspolisens utredningar av fallet, som Bo Axelsson fått tillgång till, kidnappades hon av danska motståndsmän i Stockholm — trots att hon av svenska Säpo frikänns från anklagelserna om spioneri mot danskarna — och fördes till ett av danska motståndsmän besatt skogsområde i Laröd, norr om Helsingborg. Där torterades och sköts hon av exekutionsspecialisterna Storebjörn och Lillebjörn, varefter liket lämpades över i en fiskebåt och sänktes på svenskt territorialvatten.

Danska hovrätten har meddelat, att alla dokument i Horney-affären är hemligstämplade till år 2015, och att intet av det beslagtagna kan återläsas.

Varför är Horney-affären ännu i dag ett så brännbart ämne i Danmark? Även den frågan besvaras i Bo Axelssons välskrivna och spännande redogörelse. För att kunna fortsätta vapen- och flyktingtransporterna

från, resp. till Sverige inläst sig danska motståndsrörelsen på en föga hedrande kohandel med Gestapo: rika tyskar fick hjälp att via Sverige smugla ut guld till Sydamerika, det s.k. Odessa-guldet. En flyktväg förbereddes för sådana herrar som Eichmann och Mengele.

Den varmhjärtade men äventyrslystna Jane Horney kom 22-årig till krigets Berlin år 1940 som maka till Stockholmstidningens utrikeskorrespondent Herje Granberg. Första kontakten med nazirättvisan var åtal med höga böter för att hon på offentlig plats hjälpt en sjuk jude. Spänning var Janes livsluft. Från att ha snappat upp nyheter åt sin man snärjdes hon alltmer i underrättelsetjänstens nät och blev kurir åt en tysk antinazist, Ernst Gilbert, som drev en skandinavisk nyhetsbyrå i Köpenhamn.

Gilbert sköts av danska motståndsrörelsen den 14 okt. 1944. Sedan var det Janes tur. Hon visste för mycket.

Astrid Wikmark

Bo Axelsson: *Mordet på Jane Horney*. Textab Förlag. ISBN 91-85516-13-9.

Murhopparen

Peter Schneiders senaste bok heter *Murhopparen* (Der Mauerspringer). Den som sannolikt fått ge namnet åt romanen är den professionelle murhopparen Kabe, som 15 gånger hoppat över muren — i "fel riktning", dvs från Väst-till Öst-Berlin. Kabe betraktas som otillräknelig av båda Berlin-halvorna. Historien om Kabe slår an den normala tonen i romanen, vilket innebär att det mesta är onormalt. Schneiders avsikt har knappast varit att ge en fotografiskt korrekt bild av dagens tudelade Berlin, snarare en redovisning av attityder och känslor berlinare har inför Muren. Ionesco eller Beckett hade kunnat utnyttja detta stoff till en absurdistisk pjäs, men Schneider skrev en roman. För Schneider finns egentligen bara en huvudperson — Muren. Romanens jug spelar hela tiden med i detta schizofrena idiotdrama. Han inregistrerar sakligt och tar allt på blodigt allvar, vilket förhöjer därhuseffekten. Han använder alla stilistiska knep, än är han en glasklar, befängd Kafka, än en skicklig studentspexare, där alla överdrifter är tillåtna.

Schneider har stor förståelse för de människor som tvingats leva med denna konstgjorda statsgräns igenom sin stad. Hans slagfärd och bitande ironi drabbar det system som frambringat det oerhörda barbari som Muren innebär. Människan har här använt hela sin tekniska fantasi och kunskap för att uppföra den rymningsssäkra Muren, en mur som både skall förhindra hopp och döda de galningar som till äventyrs ändå försöker.

Som komposition kan romanen tyckas lös, som en samling skrönor eller kåserier, men allt knyts till den allestädes närvarande Muren och ger sålunda en fasthet i uppbyggnaden. Det spänstiga, levande språket gör boken till en ännu större njutning och själv-

fallet bör översättaren, Eva Liljegren, få en del av äran.

Alf Norbäck

Peter Schneider: *Murhopparen*. Bonniers. 139 sidor. ISBN 91-0-046111-3.

Organisationer och demokrati

Temat i Michels' bok är att alla organisationer oavsett om de har en demokratisk författning eller arbetsordning, utvecklas i praktiken till fåtalsvälden.

De teser som utgör Michels' teori om oligarkin utgör bokens egentliga budskap och socialdemokratin och fackföreningsrörelsen i kejsartidens Tyskland är enbart illustrationer till budskapet. Michels' arbete är relevant också för organisationer utomför arbetarrörelsen och fackföreningarna, t ex icke-socialistiska folkrörelser, näringslivsorganisationer, lärda samfund, idrottsföreningar, religiösa och ideella sammanslutningar med demokratiska stadgar.

Arbetspartiet uppstod för att störta den centraliserade statsmakten och utgick från tanken att arbetarklassen bara behövde skaffa sig tillräckligt stor och stark organisation för att kunna segra över statsorganisationen. Men nu är det arbetspartiet självt som blivit genomsocialiserat och som bygger den stolta byggnaden på samma grundvalar som staten; auktoritet och diciplin.

Utbildningsnivån bland de ledare som kommer från arbetarklassen är inte längre densamma som deras tidigare arbetskamraters. Partiapparaten, som har ett betydande antal avlönade tjänster och hedersposter till sitt förfogande, som erbjuder arbetarna en karriärmöjlighet och som följaktligen utövar stark dragningskraft, tar hand om ett stort antal kroppsarbetare med betydande intellektuella gåvor, vilka blir tjänstemän och får en livsföring som mycket liknar småborgarnas. Dessa förändrade levnadsförhållanden skapar omedel-

bart behov av och möjlighet till en grundligare utbildning och en bättre kännedom om samhällets struktur, vilket sker på massans bekostnad. Medan massorna till följd av sitt arbete och sin kamp för brödfödan inte har någon möjlighet att skaffa sig verkligt grundliga kunskaper om samhället och framför allt inte om den politiska apparatens funktionssätt, kan ledaren med arbetarbakgrund tack var sin nya position ordentligt sätta sig in i alla de tekniska detaljerna i den offentliga verksamheten och på så sätt bli ännu mer överlägsen de vanliga medlemmarna. I takt med att politikerns yrke blir mer komplicerat och samhällets lagar och bestämmelser ökar i antal, krävs det allt större erfarenheter och allt mer omfattande kunskaper av den som arbetar med politik. Detta gör att klyftan mellan ledarna och de övriga i partiet blir allt större, tills det ögonblick kommer då ledarna förlorar all verklig känsla av solidaritet med den klass som de själva kommit från och en ny klassgräns uppstår mellan de f d proletära officerarna och det proletära manskapet. När arbetarna väljer sina ledare, skapar de med sina egna händer nya herrar, vilkas främsta möjligheter till herravälde ligger i deras bättre skolade hjärnor.

Dennis Brinköback

Robert Michels: *Organisationer och demokrati*. Ratio/Timbro. ISBN 91-7568-008-4.

Välfärdsstatens förfall

Sven Rydenfelt hävdar att det förutom en ekonomisk kris också föreligger en systemkris i vårt land. Varken systemkrisen eller den ekonomiska krisen kan klaras genom nya politiska ingrepp. Det måste ske en återgång till ett marknadsekonomiskt samhällssystem, baserat på individens förmåga att fatta egna beslut och handla efter dessa. En följd av systematiska inskränkningar i den fria marknadsekonomi, har lett till dagens krissituation. Samhällstrycket blir till ett förtryck som leder till stagnation och tillbakagång.

Rydenfelt fortsätter med en redovisning av socialismens tre stadier: Efter ett initialstadium med låga skatter och små, socialiserade sektorer (=vårt land omkring 1965) inträder ett andra stadium med fria marknader och privat företagsamhet, successivt höjda skatter, ett visst statligt tvång med socialiseringsframstötter. Senare, i tredje stadiet, når skatterna rekord: högt tryck, snariga regler från statens sida. Det leder till minskad produktion och växande arbetslöshet. Krisen blir allt värre. Efter 1975 har Sverige befunnit sig i detta stadium.

Enligt Milton Friedmans lag kostar allt som produceras i offentlig regi dubbelt så mycket som det skulle kosta, om det producerades i en fri marknad! Redan Tacitus (116 f Kr) yttrade: "ju fler lagar som produceras,

desto djupare blir rikets förfall".

Boken avslutas med en redovisning av de utopiska drömmar om kollektiv välfärdssocialism som SAP och LO hänger sig åt! "Makarna Myrdals fasta förvisning om ett kommande kollektivt välfärdssparadis i Sverige krossades mot verklighetens hårda klippor. ... I brist på praktiskt acceptabla tillämpningar tvingades alltför nöja sig med drömbilder i det blå — det enda ställe där en sann socialism kan förverkligas."

Arne Sundström

Sven Rydenfelt: *Välfärdsstatens förfall*. Timbro. ISBN 91-7566-022-9. 72 sidor. Kan köpas genom Contra för 44,- plus porto.

Vägen till Lhasa

Tomas Löfströms livsöde är uppenbarligen Tibet och i synnerhet Lhasa. Han har skrivit en reseskildring, där tonvikten ligger på besöket i Tibets huvudstad. Boken heter *Den långa resan till Lhasa* — den skulle nog ha kunnat heta också "Den långa resan till Tomas Löfström". Löfström har valt den hypersubjektiva vägen. Han är inte rädd att ösa på med en känslomättad prosa, som bitvis blir påfrestande för läsaren. Intressantast blir Löfström när han glömmet sig själv och återger sekundschnabba intryck från Lhasas gator och hus.

Löfström är utan tvekan besatt av Tibetmystik. Närmast är det miljöerna och människorna som fångar hans uppmärksamhet — men även den speciella formen av tibetansk buddhism. Religionen blir dock mest namn och utanverk. Kanske går det inte att närma sig den buddhistiska tron i reseskildringens form?

Författaren är övertygad socialist/marxist, men också en Tibet-patriot. Han försvarar mycket av Kinas handlingar i Tibet, ja t o m

en del av kulturrevolutionens värsta ytringar, men samtidigt finns en djup sorg över det som hänt de senaste decennierna. Han söker fragmenten från en redan svunnen kultur. Författaren synes mig vara en romantiker och utopist: han tror på en sammanmältning av marxism och buddhism, något som Tibets moderna historia knappast ger belägg för, inte heller på annat håll i världen, där religion och kommunism varit starka krafter.

Det finns tämligen ofta en nervositet, ja retlighet, i skildringen som väl är personlig men föga rimmar med buddhismens insikt om adiafora och det stilla blickandet in i Nirvana.

Boken ger dock åtskilliga intressanta

inblickar i Tibets historia alltifrån slutet av 1950-talet.

Alf Norbäck

Tomas Löfström: *Den långa resan till Lhasa*. Wahlström och Widstrand. 249 sidor. ISBN 91-46-14356-4. Cirka 140,-.

Ryska kulturmönster

Ryska kulturmönster heter ett litet häfte av Martin S. Allwood. Det är en mycket personligt hållen skrift som söker spåra rötterna till dagens sovjetiska kultur. Allwood ger ett bredare perspektiv än vi är vana vid och börjar sin skildring långt innan vikingarna kom i kontakt med den slaviska kulturen kring år 1000.

Hur mycket har den kejserliga absolutismen betytt för att möjliggöra dagens totalitära samhälle? Österlandets allmänna syn på Västerlandet? Den som fascinerats av, men har svårt att förstå, tänkare som Alexander Solzjenitsyn kan ha intresse av att ta del av en skrift som *Ryska kulturmönster*. På blott några sidor ges en introduktion till slaviskt tänkande.

Ett särskilt avsnitt behandlar "sexualitet och personlighet" i Ryssland. Kapitlet pekar på ett område där den gamla livsstilen helt försvunnit och ersatts med ett normlöst och svagt livsmönster. Allwood refererar en undersökning av 500 skilsmässor i Leningrad (skilsmässorna är ännu vanligare i Sovjet än i Sverige). En tredjedel av paren hade känt varandra mindre än sex månader före äktenskapet. 10% hade känt varandra bara några dagar! En annan uppgift säger att 10% av dem som beställt tid för bröllopsceremonin i Äktenskapspalatset aldrig dyker upp!

Carl G. Holm

Martin S. Allwood: *Ryska kulturmönster*. 40 s. Anglo-American Center, Marston Hill. 565 00 Mullsjö.

CONTRA 4 1985

I nästa nummer av Contra kommer den artikel om svensk teknologismuggling till Sovjet, som vi förutskickade redan till detta nummer. För att få en väl genomarbetad artikel måste vi skjuta något på den.

Vi kommer också att presentera en av huvudkandidaterna som efterträdare till Ronald Reagan.

Valet närmar sig. I både Sverige och Norge. Vi skall sätta extra strålkastare på våra svenska politiker, men också på Norges Carl I. Hagen, ordförande i norska Fremskrittspartiet, som talar på ett Contra-möte i maj.

...kommer i juni